

Regeringens proposition

2001/02:162

Märkningsdirektivet om tobaksvaror

Prop.
2001/02:162

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 7 mars 2002

Göran Persson

Lars Engqvist
(Socialdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås vissa ändringar i tobakslagen (1993:581) vilka har till syfte att genomföra Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/37/EG av den 5 juni 2001 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillverkning, presentation och försäljning av tobaksvaror (EGT L 194, 18.7.2001, s. 26, Celex 32001L0037) – märkningsdirektivet.

I propositionen föreslås ett förbud mot att föra ut tobaksvaror som inte uppfyller föreskrifter om gränsvärden för skadliga ämnen till ett land utanför Europeiska gemenskapen.

Vidare föreslås att regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, skall få meddela föreskrifter om mätning och övervakning av gränsvärden för skadliga ämnen som tobaksvara får innehålla eller ge upphov till.

I propositionen lämnas även förslag om att regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, skall få meddela föreskrifter om innehåll och utformning av texter m.m. som upplyser om de hälsorisker som är förbundna med bruk av tobak och om rökavvänjning (varningstexter) samt deras placering.

Därutöver föreslås att regeringen skall få meddela föreskrifter om tillverkares och importörens skyldighet att lämna uppgifter om ingredienser och kvantiteter av dessa i tobaksvaror.

I propositionen föreslås slutligen ett förbud mot att vid marknadsföring av tobaksvaror använda sådana texter, namn, varumärken och figurativa eller andra märken på förpackning till tobaksvara som ger intryck av att en viss tobaksvara är mindre skadlig än andra.

Ändringen i tobakslagen (1993:581) vad gäller gränsvärden vid export av cigaretter föreslås träda i kraft den 1 januari 2005. Förbudet mot

användning av vissa texter och märken på tobaksförpackningar föreslås träda i kraft den 30 september 2003. Övriga ändringar föreslås träda i kraft den 30 september 2002. Dock får cigaretter som inte uppfyller märkningsdirektivets bestämmelser fortsätta att säljas till och med den 30 september 2003 och andra tobaksvaror till och med den 30 september 2004.

Prop. 2001/02:162

1	Förslag till riksdagsbeslut	4
2	Förslag till lag om ändring i tobakslagen (1993:581).....	5
3	Ärendet och dess beredning.....	8
4	Bakgrund.....	8
4.1	Allmänt	8
4.2	Syftet med märkningsdirektivet	9
4.3	Ikraftträdande	11
5	Genomförande av märkningsdirektivet	11
5.1	Allmänt	11
5.2	Definitioner	12
5.3	Högsta tillåtna halter av tjära, nikotin och kolmonoxid samt exportförbud	13
5.4	Mätmetoder	13
5.5	Märkning av förpackningar	14
5.6	Tilläggsuppgifter om varan	19
5.7	Produktbeskrivning	20
5.8	Tobak för användning i munnen	21
6	Ekonomiska och andra konsekvenser	22
7	Författningskommentar.....	23
Bilaga 1	Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/37/EG	25
Bilaga 2	Sammanfattning av promemorian Genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/37/EG av den 5 juni 2001 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillverkning, presentation och försäljning av tobaksvaror	42
Bilaga 3	Promemorians lagförslag	43
Bilaga 4	Inkomna synpunkter på promemorian	46
Bilaga 5	Lagrådsremissens lagförslag	51
Bilaga 6	Lagrådets yttrande.....	53
Bilaga 7	Parallelluppställning över direktivets artiklar och motsvarande bestämmelser i tobakslagen (1993:581)	56
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 7 mars 2002.....		57
Rättsdatablad.....		58

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2001/02:162

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i tobakslagen (1993:581).

2 Förslag till lag om ändring i tobakslagen (1993:581)

Prop. 2001/02:162

Härigenom föreskrivs i fråga om tobakslagen (1993:581)¹ dels att 9, 15, 16, 18 och 27 §§ skall ha följande lydelse, dels att det i lagen skall införas tre nya paragrafer, 14 b, 18 a och 28 §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 §

Förpackning till tobaksvara som är avsedd att i näringsverksamhet tillhandahållas konsumenterna inom landet skall i den utsträckning och på det sätt som regeringen föreskriver förses med

1. texter som upplyser om de hälsorisker som är förbundna med bruk av tobak (varningstexter),

2. deklARATION som upplyser om skadliga ämnen som tobaksvaran innehåller eller ger upphov till (innehållsdeklARATION).

Regeringen får överlämna åt en myndighet att meddela föreskrifter enligt första stycket.

1. texter *och illustrationer* som upplyser om de hälsorisker som är förbundna med bruk av tobak *och om rökavvänjning* (varningstexter),

2. deklARATION som upplyser om skadliga ämnen som tobaksvaran innehåller eller ger upphov till (innehållsdeklARATION),

3. *uppgifter för att säkerställa identifikation av platsen och tiden för tobaksvarans tillverkning.*

14 b §

Vid marknadsföring av tobaksvaror får inte texter, namn, varumärken och figurativa eller andra märken som ger intryck av att en viss tobaksvara är mindre skadlig än andra användas på förpackningar till tobaksvaror.

15 §²

En marknadsföringsåtgärd som strider mot 14 § eller 14 a § skall vid tillämpningen av 4, 14 och 19 §§ marknadsföringslagen (1995:450) anses vara otillbörlig mot konsumenterna. En marknadsföringsåtgärd som strider mot 14 § första stycket andra och tredje meningen eller 14 a § första stycket 2

En marknadsföringsåtgärd som strider mot 14–14b §§ skall vid tillämpningen av 4, 14 och 19 §§ marknadsföringslagen (1995:450) anses vara otillbörlig mot konsumenterna. En marknadsföringsåtgärd som strider mot 14 § första stycket andra och tredje meningen eller 14 a § första stycket 2 kan med-

¹ Lagen omtryckt 1996:941.

² Föreslagen lydelse enligt prop. 2001/02:64.

kan medföra marknadsstörningsavgift enligt bestämmelserna i 22–28 §§ marknadsföringslagen.

föra marknadsstörningsavgift enligt bestämmelserna i 22–28 §§ marknadsföringslagen.

Prop. 2001/02:162

16 §³

Tillverkare eller importör av tobaksvara skall, i den utsträckning som föreskrivs av regeringen, till Statens folkhälsoinstitut lämna *de uppgifter som behövs för att varornas hälsorisker skall kunna bedömas.*

Tillverkare eller importör av tobaksvara skall, i den utsträckning som föreskrivs av regeringen till Statens folkhälsoinstitut lämna *uppgifter om ingredienser och kvantiteter av dessa i tobaksvaror samt om deras effekter på hälsan.*

18 §

Regeringen, eller myndighet som regeringen bestämmer, får meddela *föreskrift* om gränsvärden för skadliga ämnen som tobaksvara får innehålla eller ge upphov till. En vara som inte uppfyller föreskrifterna får inte tillverkas *i* eller föras in till Sverige för försäljning till konsumenter.

Regeringen, eller myndighet som regeringen bestämmer, får meddela *föreskrifter* om gränsvärden för skadliga ämnen som tobaksvara får innehålla eller ge upphov till, *samt om mätning och övervakning av sådana gränsvärden.* En vara som inte uppfyller föreskrifterna får inte tillverkas *eller säljas i Sverige. Inte heller får en sådan vara föras in till Sverige för försäljning till konsumenter.*

18 a §

En vara som inte uppfyller föreskrifter som meddelats med stöd av 18 § får inte föras ut till ett land utanför Europeiska gemen.

27 §⁴

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 12 § döms för olovlig tobaksförsäljning till böter eller fängelse i högst sex månader.

Är gärningen att anse som ringa döms inte till ansvar.

Den som har överträtt ett vitesföreläggande eller ett vitesförbud skall inte dömas till ansvar enligt denna lag för gärning som omfattas av föreläggandet eller förbudet.

Bestämmelser om ansvar för olovlig införsel av tobaksvaror finns i lagen (2000:1225) om straff för smuggling.

³ Senaste lydelse 2001:308.

⁴ Senaste lydelse 2000:1250.

Bestämmelser om ansvar för olovlig införsel och olovlig utförsel av tobaksvaror finns i lagen (2000:1225) om straff för smuggling.

---

1. Denna lag träder i kraft den 30 september 2003 i fråga om 14 b och 15 §§, den 1 januari 2005 i fråga om 18 a, 27 och 28 §§ och i övrigt den 30 september 2002.

2. Tobaksvaror, i form av cigaretter, som inte uppfyller föreskrifter som meddelats med stöd av 9 § i dess nya lydelse får fortsätta att säljas längst till och med den 30 september 2003.

3. Andra tobaksvaror än cigaretter som inte uppfyller föreskrifter som meddelats med stöd av 9 § i dess nya lydelse eller som inte är förenliga med 14 b § får fortsätta att säljas längst till och med den 30 september 2004.

Europaparlamentet och Europeiska unionens råd antog den 5 juni 2001 direktivet 2001/37/EG om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillverkning, presentation och försäljning av tobaksvaror (EGT L 194, 18.7.2001, s. 26, Celex 32001L0037). I denna proposition används fortsättningsvis beteckningen märkningsdirektivet. Märkningsdirektivet finns i *bilaga 1* till denna proposition som innehåller förslag till genomförande av direktivet i svensk rätt.

Inom Socialdepartementet har utarbetats en promemoria, Genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/37/EG av den 5 juni 2001 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillverkning, presentation och försäljning av tobaksvaror. En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 2* och promemorians lagförslag finns i *bilaga 3*. En förteckning över de myndigheter, företag och organisationer som skriftligen beretts möjlighet att lämna synpunkter på förslagen i promemorian och en sammanställning av deras synpunkter finns i *bilaga 4*.

Förslagen i denna proposition har utformats i samarbete med vänsterpartiet och miljöpartiet.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 14 februari 2001 att inhämta Lagrådets yttrande över de förslag som finns i *bilaga 5*. Lagrådet har i allt väsentligt godtagit förslagen men har också föreslagit vissa ändringar. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 6*.

Regeringen har i propositionen följt Lagrådets förslag. Lagrådets synpunkter kommenteras i avsnitt 5.5 och 5.6 samt i författningskommentaren till de lagrum som ändrats och som tillkommit.

4 Bakgrund

4.1 Allmänt

Den 5 juni 2001, under det svenska ordförandeskapet, antogs märkningsdirektivet. Genom detta direktiv upphävs rådets direktiv 89/622/EEG av den 13 november 1989 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om märkning av tobaksvaror (EGT L 359, 8.12.1989, s. 1, Celex 31989L0622) och rådets direktiv 90/239/EEG av den 17 maj 1990 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om högsta tillåtna tjärhalt i cigaretter (EGT L 137, 30.5.1990, s. 36, Celex 31990L0239).

Syftet med märkningsdirektivet är att tillnärma medlemsstaternas lagar och andra författningar om den högsta tillåtna halten av tjära, nikotin och kolmonoxid i cigaretter, de varningstexter och andra uppgifter som skall finnas på styckförpackningar med tobaksvaror samt vissa åtgärder avseende ingredienser i och beskrivning av tobaksvaror, med utgångspunkt i en hög hälsoskyddsnivå.

I ingressen anges bland annat att medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillverkning, presentation och försäljning av tobaksvaror fortfarande är mycket olika, vilket hämmar den inre marknadens sätt att fungera. Dessa hinder bör enligt märkningsdirektivet undanröjas och därför bör de bestämmelser som gäller tillverkning, presentation och försäljning av tobaksvaror tillnärmas, samtidigt som medlemsstaternas möjlighet kvarstår att under vissa villkor införa krav som de anser vara nödvändiga för att garantera skyddet av människors hälsa. I enlighet med artikel 95.3 i EG-fördraget bör utgångspunkten vara en hög skyddsnivå när det gäller hälsa, säkerhet samt miljö- och konsumentskydd med hänsyn särskilt till ny utveckling som grundar sig på vetenskapliga fakta. Med beaktande av tobakens särskilt skadliga verkningar bör hälsoskyddet prioriteras i detta sammanhang.

Halter av tjära, nikotin och kolmonoxid

Vad gäller tjärhalterna anføres i märkningsdirektivets ingress att eftersom tjära är cancerframkallande måste tjärhalterna i cigaretter sänkas ytterligare. Vidare anføres att flera medlemsstater har meddelat att om åtgärder för att fastställa de högsta tillåtna kolmonoxidhalterna inte antas på gemenskapsnivå kommer de att anta sådana åtgärder på nationell nivå. Skillnaderna i bestämmelserna om kolmonoxid leder sannolikt till handelshinder och till att den inre marknaden inte fungerar väl. Härtill kommer att det har visats att cigaretter ger upphov till kolmonoxidmängder som är skadliga för människors hälsa och som kan bidra till hjärt- och kärlsjukdomar och andra sjukdomar. Det framförs även att medlemsstaternas lagar och andra författningar om högsta tillåtna nikotinhalt i cigaretter är olika och att dessa olikheter kan leda till handelshinder och till att den inre marknaden inte fungerar väl. Sammanfattningsvis anføres att dessa hinder bör undanröjas, och därför bör övergången till fri omsättning, saluföring och tillverkning av cigaretter underkastas gemensamma bestämmelser inte bara vad avser tjärhalten utan även avseende högsta tillåtna nikotin- och kolmonoxidhalter.

Export

Vidare uttalas att märkningsdirektivet även kommer att ha konsekvenser för tobaksvaror som exporteras från Europeiska gemenskapen och att exportordningen är en del av den gemensamma handelspolitiken. Hälsokrav skall, enligt artikel 152.1 i EG-fördraget och enligt rättspraxis från Europeiska gemenskapernas domstol, utgöra en integrerad del av gemen-

Varningstexter m.m.

I märkningsdirektivets ingress redovisas vidare att varningstexterna och uppgifter om halter fortfarande anges på olika sätt i de olika medlemsstaterna. Därför kan det hända att konsumenterna i en medlemsstat känner till riskerna med tobaksvaror bättre än i en annan. Sådana olikheter är inte godtagbara och kan sannolikt leda till handelshinder och till att den inre marknaden för tobaksvaror inte fungerar väl, och de bör därför undanröjas. Det är därför enligt märkningsdirektivet nödvändigt att förstärka och förtydliga den befintliga lagstiftningen, varvid en hög hälsoskyddsnivå måste säkerställas. För att säkerställa att varorna kan spåras i syfte att kontrollera efterlevnaden av bestämmelserna i märkningsdirektivet bör partier av tobaksvaror märkas.

Ingredienser och tillsatser

Vidare anförs i märkningsdirektivets ingress att situationen i medlemsstaterna är olika när det gäller vilka ingredienser och tillsatser som används vid framställningen av tobaksvaror. I flera medlemsstater finns det varken gällande lagstiftning eller frivilliga avtal rörande dessa substanser. I flera av de medlemsstater där det finns lagstiftning eller frivilliga avtal lämnar tobakstillverkarna inga uppgifter om i vilken mängd sådana ingredienser och tillsatser förekommer i olika tobaksvaror och i olika märken. En tillnärmning av åtgärderna på detta område bör genomföras och öppenheten bör ökas.

Toxikologiska uppgifter m.m.

I märkningsdirektivets ingress anförs också att bristen på information om toxikologiska uppgifter hindrar de berörda myndigheterna i medlemsstaterna från att på ett meningsfullt sätt bedöma hur giftiga tobaksvaror är och vilka risker de utgör för konsumenternas hälsa. Detta är inte förenligt med gemenskapens skyldighet att säkerställa en hög hälsoskyddsnivå för människor.

Vidare uttalas att det har visat sig att tobaksvaror innehåller och avger många skadliga ämnen och kända cancerframkallande ämnen, som är skadliga för människors hälsa när de förbränns. Under de senaste åren har det också visat sig att passiv rökning är farlig, särskilt för foster och spädbarn, samt att passiv rökning kan framkalla eller förvärra andningssvårigheter hos människor som andas in röken. Dessutom är 80 procent av dem som börjar röka i gemenskapen under 18 år. Det bör säkerställas att informationen om dessa produkter sker med största möjliga öppenhet, samtidigt som tobakstillverkarnas kommersiella och immateriella rättigheter beaktas på lämpligt sätt.

Vad gäller användning av viss text på förpackningar med tobaksvaror, såsom "låg tjärhalt" (low tar), "mycket lätt" (ultra light), "lätt" (light), "mild" (mild), namn, bilder och figurativa eller andra tecken anges i märkningsdirektivets ingress att detta kan vilseleda konsumenten till att tro att sådana produkter är mindre skadliga, och ge upphov till ändringar i konsumtionen. Det är rökvanorna och beroendet och inte bara innehållet av vissa ämnen i produkten före konsumtion som avgör hur höga nivåer av ämnena som inhaleras. Detta faktum avspeglas inte i användningen av sådana uttryck och kan därför undergräva märkningskraven i märkningsdirektivet. För att säkerställa en väl fungerande inre marknad och med hänsyn till utvecklingen av föreslagna internationella regler bör enligt märkningsdirektivet sådan användning förbjudas på gemenskapsnivå, varvid tillräcklig tid för att införa denna regel måste ges.

4.3 Ikraftträdande

I artikel 14.1 i märkningsdirektivet stadgas att medlemsstaterna senast den 30 september 2002 skall sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa märkningsdirektivet.

Av artikel 14.2 följer att varor som inte är förenliga med märkningsdirektivet får fortsätta att saluföras under ett år efter den dag som anges i punkt 1, dvs. till och med den 30 september 2003. Andra varor än cigaretter som inte är förenliga med märkningsdirektivet får fortsätta att saluföras under två år efter den dag som anges i punkt 1, dvs. till och med den 30 september 2004.

5 Genomförande av märkningsdirektivet

5.1 Allmänt

Regeringens bedömning: Märkningsdirektivets bestämmelser bör genomföras dels genom ändringar i tobakslagen (1993:581), dels genom att regeringen och myndighet som regeringen bestämmer med stöd av tobakslagen och tobaksförordningen (2001:312) meddelar föreskrifter.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Inkomna synpunkter: Inga instanser har yttrat sig i frågan.

Skälen för regeringens bedömning: I förhållande till nu gällande reglering på området inom Europeiska unionen innebär märkningsdirektivet att det införs inte bara sänkta gränsvärden för tjära i cigaretter utan även gränsvärden för nikotin och kolmonoxid i sådana produkter. Direktivet innebär också krav på tydligare varningstexter på förpackningar till tobaksvaror. Vidare innehåller direktivet krav på att producenter av tobaksvaror skall lämna en förteckning över alla ingredienser som används vid tillverkningen av varje tobaksvara. Slutligen införs genom direktivet ett förbud mot användning av sådana produktbeskrivningar på förpackningar av tobaksvaror som ger intrycket av att

en viss tobaksvara är mindre skadlig än andra. Enligt regeringens mening bidrar direktivet på ett verksamt sätt till den inre marknadens funktion samtidigt som det, med iakttagande av fördraget, bidrar till en hög hälsoskyddsnivå. Antagandet av direktivet utgjorde ett mycket viktigt steg i arbetet med att motverka en av de största hälsoriskerna inom Europeiska unionen genom att förstärka produktregleringen för tobak.

I tobakslagen (1993:581) finns i dag regler om bland annat varningstexter och produktkontroll. Enligt 9 § tobakslagen får regeringen överlämna åt en myndighet att meddela föreskrifter om texter på förpackningar till tobaksvaror som upplyser om de hälsorisker som är förbundna med bruk av tobaksvaror (varningstexter) och deklarerationer som upplyser om skadliga ämnen som tobaksvaran innehåller eller ger upphov till (innehållsdeklaration). Av 18 § tobakslagen följer att regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, får meddela föreskrift om gränsvärden för skadliga ämnen som en tobaksvara innehåller eller ger upphov till. Av 2 § tobaksförordningen (2001:312) följer att Statens folkhälsoinstitut (FHI) får meddela föreskrifter om varningstexter och innehållsdeklaration på förpackningar till tobaksvaror enligt 9 § tobakslagen och gränsvärden för sådana skadliga ämnen som tobaksvaror får innehålla eller ge upphov till enligt 18 § tobakslagen. FHI har meddelat föreskrifter om bland annat varningstexter och innehållsdeklaration på tobaksvaror (se FHIFS 2001:2).

Regeringen anser att märkningsdirektivet bör genomföras dels genom ändringar i tobakslagen, dels genom att regeringen och FHI med stöd av tobakslagen och tobaksförordningen meddelar föreskrifter i enlighet med märkningsdirektivets krav.

5.2 Definitioner

Regeringens bedömning: Det bör inte införas någon definition av tobaksvaror m.m. i lag eller annan författning.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Inkomna synpunkter: *Statens folkhälsoinstitut (FHI)* tillstyrker förslaget och anför att det är särskilt viktigt att termen ”ingrediens” inte definieras då en definition enligt direktivets lydelse – vid en restriktiv tolkning – skulle kunna innebära att FHI förhindras att inhämta uppgifter om själva tobaken.

Skälen för regeringens bedömning: I artikel 2 i märkningsdirektivet definieras tobaksvaror, tjära, nikotin, tobak och ingrediens. Liknande definitioner finns i de nu gällande direktiven om bland annat märkning av tobaksvaror och som kommer att upphöra i och med införlivandet av märkningsdirektivet. I tobakslagen (1993:581) finns inte motsvarande definitioner. Något behov av att införa definitioner som de i märkningsdirektivet finns inte eftersom innebörden av dessa begrepp är väl etablerad i svensk rätt.

5.3 Högsta tillåtna halter av tjära, nikotin och kolmonoxid samt exportförbud

Prop. 2001/02:162

Regeringens förslag: Ett förbud införs i tobakslagen (1993:581) mot att föra ut en vara som inte uppfyller föreskrifter om högsta tillåtna gränsvärden för skadliga ämnen till ett land utanför Europeiska gemenskapen.

Regeringens bedömning: De krav som märkningsdirektivet uppställer på högsta tillåtna halter av tjära, nikotin och kolmonoxid i cigaretter som saluförs eller tillverkas kan genomföras genom att regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter i enlighet med märkningsdirektivets krav.

Promemorians förslag och bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Inkomna synpunkter: Inga instanser har haft invändningar mot promemorians förslag.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: I artikel 3.1 i märkningsdirektivet fastslås att från och med den 1 januari 2004 får de cigaretter som övergår till fri omsättning, saluförs eller tillverkas i medlemsstaterna inte ha halter som överstiger 10 mg tjära per cigarett, 1 mg nikotin per cigarett och 10 mg kolmonoxid per cigarett. Statens folkhälsoinstituts (FHI) har med stöd av 18 § tobakslagen (1993:581) och 2 § 2 tobaksförordningen (2001:312) meddelat föreskrifter (FHIFS 2001:2) om högsta tillåtna halter av tjära, nikotin och kolmonoxid i cigaretter.

De nu gällande bestämmelserna för högsta tillåtna halter av skadliga ämnen reglerar endast tobaksvaror på den svenska marknaden. I märkningsdirektivet föreskrivs att samma gränsvärden också skall gälla för tobaksvaror som exporteras från Europeiska gemenskapen. För genomförande av märkningsdirektivet i denna del måste ett tillägg göras i tobakslagen så att samma reglering även gäller för varor som förs ut från Sverige till ett land utanför Europeiska gemenskapen.

Vad gäller tiden för införande av regleringen gällande utförsel kan märkningsdirektivet inte ges annan tolkning än att de gränsvärden som gäller för tillverkning och försäljning får börja tillämpas tidigast den 1 januari 2005 när det gäller gränsvärden för cigaretter. Regleringen skall dock ha genomförts senast den 1 januari 2007. Enligt regeringen saknas anledning att senarelägga ikraftträdandet utan regler om gränsvärden vid utförsel av cigaretter bör träda i kraft den 1 januari 2005.

5.4 Mätmetoder

Regeringens förslag: Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bemyndigas att meddela föreskrifter om mätning och övervakning av gränsvärden för skadliga ämnen.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Inkomna synpunkter: Inga instanser har invänt mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Märkningsdirektivet uppställer krav på de mätmetoder som skall tillämpas för mätning av halterna vad gäller

tjära, nikotin och kolmonoxid i cigaretter. De mätmetoder som skall tillämpas fastställs i artikel 4.1. Enligt artikeln skall halterna i cigaretter mätas med hjälp av ISO-standard 4387 när det gäller tjära, ISO 10315 när det gäller nikotin och ISO 8454 när det gäller kolmonoxid. I Statens folkhälsoinstituts (FHI) föreskrifter regleras vilka mätmetoder som skall användas vid mätning av tjära och nikotin. Av 18 § tobakslagen (1993:581) följer att regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrift om gränsvärden. Inom detta bemyndigande kan möjligen rymmas möjligheten att meddela föreskrifter om mätning och verifiering av skadliga ämnen. Då tobakslagen saknar ett tydligt bemyndigande för myndighet att meddela föreskrifter om mätmetoder och verifiering bör, genom ett tillägg i 18 § tobakslagen ett sådant bemyndigande ges till regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. FHI kan sedan med stöd av bemyndigande från regeringen meddela föreskrifter om mätmetoder och om övervakning av gränsvärden.

Den i märkningsdirektivet föreskrivna exaktheten av informationen om tjära och nikotin på paketen som skall verifieras i enlighet med ISO-standard 8243 är redan idag gällande svensk rätt och några åtgärder med anledning av denna bestämmelse behöver därför inte vidtas.

Enligt märkningsdirektivet skall tester utföras eller verifieras av provningslaboratorier som är godkända och övervakas av de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna. Författningar med anledning av genomförande av direktivets regler om såväl mätmetoder som verifiering skall träda i kraft senast den 30 september 2002. Medlemsstaterna skall senast den 30 september 2002 och vid varje ändring till kommissionen överlämna en förteckning över godkända laboratorier, med uppgift om vilka kriterier som använts för godkännandet och vilka metoder för övervakning som tillämpats. Uppgiften kan fullgöras av FHI som med stöd av bemyndigandet i 18 § tobakslagen och genom reglering i tobaksförordningen (2001:312) avses få i uppgift att meddela föreskrifter om godkända provningslaboratorier, kriterier för godkännande och övervakning av dessa.

5.5 Märkning av förpackningar

Regeringens förslag: Uttrycket varningstexter skall omfatta såväl texter som illustrationer på förpackning av tobaksvara som upplyser om de hälsorisker som är förbundna med bruk av tobak och om rökavvänjning. Regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer bemyndigas att meddela föreskrifter om uppgifter på förpackning av tobaksvara för att säkerställa identifikation av platsen och tiden för tobaksvarans tillverkning.

Regeringens bedömning: Märkningsdirektivets bestämmelser om märkning på tobaksvarors förpackningar kan genomföras genom att regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer med stöd av tobakslagen (1993:581) och tobaksförordningen (2001:312) meddelar föreskrifter.

Promemorians förslag och bedömning: Överensstämmer i huvudsak med regeringens.

Inkomna synpunkter: *Statens folkhälsoinstitut* tillstyrker förslaget och pekar på möjligheten att redan nu göra ett förtydligande i lagen avseende illustrationer vilket skulle underlätta genomförandet av ett eventuellt framtida beslut härom. *Philip Morris* stödjer lagstiftning om varningstexter men motsätter sig varje försök att införa ett krav på för stora eller grafiskt utformade hälsovarningar på cigarettförpackningar. *Yrkesföreningar mot Tobak* framhåller att de två varningstexter som berör information om hur man slutar röka också bör innehålla referens till sjuksköterska och inte bara läkare och apotek då det bättre skulle harmonisera med den svenska verkligheten.

Bakgrunden till regeringens förslag och bedömning: I artikel 5 i märkningsdirektivet uppställs krav på innehåll, placering och storlek vad gäller bland annat texter med innehållsdeklarationer på tobaksvarors förpackningar. Enligt artikel 5.1 skall uppgifter om halterna av tjära, nikotin och kolmonoxid i cigaretter som mätts i enlighet med artikel 4, tryckas på en av cigarettpaketets sidor på det eller de officiella språken i den medlemsstat där varan släpps ut på marknaden, så att minst 10 procent av ytan täcks. Denna procentandel skall ökas till 12 procent för medlemsstater med två officiella språk och till 15 procent för medlemsstater med tre officiella språk.

I artikel 5.2 i märkningsdirektivet föreskrivs att varje styckförpackning med tobaksvaror, utom tobaksvaror för användning i munnen och andra tobaksvaror som inte är avsedda att rökas, måste förses med en allmän varningstext och en kompletterande varningstext. Den allmänna varningstexten består av två alternativa texter med följande innehåll.

1. *Rökning dödar/Rökning kan döda.*
2. *Rökning skadar allvarligt dig själv och personer i din omgivning.*

Den kompletterande varningstexten består av följande 14 alternativa texter.

1. *Rökare dör i förtid.*
2. *Rökning ger förträngningar i blodkärlen och orsakar hjärtinfarkt och stroke.*
3. *Rökning orsakar dödlig lungcancer.*
4. *Rökning under graviditeten skadar ditt barn.*
5. *Skydda barnen, låt dem inte andas in din tobaksrök.*
6. *Din läkare eller ditt apotek kan hjälpa dig att sluta röka.*
7. *Rökning är mycket beroendeframkallande, börja inte röka.*
8. *Om du slutar röka löper du mindre risk att få dödliga hjärt- och lungsjukdomar.*
9. *Rökning kan leda till en långsam och smärtsam död.*
10. *Sök hjälp för att sluta röka: (telefonnummer/postadress/Internetadress/fråga din läkare/på apotek).*
11. *Rökning kan försämra blodflödet och orsakar impotens.*
12. *Rökning får din hy att åldras.*
13. *Rökning kan skada sperman och minskar fruktsamheten.*
14. *Rök innehåller bensen, nitrosaminer, formaldehyd och cyanväte.*

De allmänna varningstexterna skall alterneras på ett sådant sätt att det garanteras att var och en av dem förekommer regelbundet. Denna varningstext skall tryckas på styckförpackningens mest synliga yta och på

alla yttre omslag som förekommer vid detaljförsäljning av varan, med undantag av genomskinliga ytteromslag.

De kompletterande varningstexterna skall alterneras på ett sådant sätt att var och en av dem förekommer regelbundet. Denna varningstext skall tryckas på styckförpackningens andra mest synliga yta och på alla yttre omslag som förekommer vid detaljförsäljning av varan, med undantag av genomskinliga ytteromslag.

Medlemsstaterna får bestämma var på dessa ytor varningstexten skall placeras med tanke på de krav som språken ställer.

Enligt artikel 5.3 skall kommissionen så snart som möjligt och i vart fall senast den 31 december 2002 anta regler för användning av färgfotografier eller andra illustrationer för att skildra eller förklara rökningens följder för hälsan för att säkerställa att bestämmelserna för den inre marknaden inte åsidosätts. I samma punkt föreskrivs att för det fall medlemsstaterna kräver ytterligare varningar i form av färgfotografier eller andra illustrationer, skall dessa följa kommissionens regler.

Vad gäller tobak för användning i munnen, som t.ex. snus, i fall då sådana varor får saluföras, och tobaksvaror som inte är avsedda att rökas föreskrivs i artikel 5.4 att dessa skall förses med följande varningstext. *Denna tobaksvara kan skada din hälsa och är beroendeframkallande.*

Varningstexten skall tryckas på styckförpackningens mest synliga yta och på alla yttre omslag som förekommer vid detaljförsäljning av varan, med undantag av genomskinliga ytteromslag. Medlemsstaterna får bestämma var på dessa ytor varningstexten skall placeras med tanke på de krav som språken ställer.

Av artikel 5.5 följer att den allmänna varningstext som avses i punkt 2 och den varningstext för tobaksvaror som inte är avsedda att rökas och tobak för användning i munnen som avses i punkt 4 skall täcka minst 30 procent av utsidan av den yta på tobaksvarans styckförpackning på vilken den trycks. Denna procentandel skall ökas till 32 procent för medlemsstater med två officiella språk och till 35 procent för medlemsstater med tre officiella språk. Den kompletterande varningstext som avses i punkt 2 skall täcka minst 40 procent av utsidan av den yta på tobaksvarans styckförpackning på vilken den trycks. Denna procentandel skall ökas till 45 procent för medlemsstater med två officiella språk och till 50 procent för medlemsstater med tre officiella språk. När det gäller styckförpackningar avsedda för andra varor än cigaretter, där den mest synliga ytan är större än 75 cm², skall ytan för de varningstexter som avses i punkt 2 vara minst 22,5 cm² på varje sida. Denna yta skall ökas till 24 cm² för medlemsstater med två officiella språk och till 26,25 cm² för medlemsstater med tre officiella språk.

De varningstexter och uppgifter om halter som krävs enligt artikel 5 skall enligt punkt 6 uppfylla följande krav.

- a. Texten skall tryckas med typsnittet Helvetica fet stil i svart på vit bakgrund. För att kunna beakta de krav som språken ställer skall medlemsstaterna ha rätt att bestämma storleken på typsnittet, förutsatt att den typsnittsstorlek som fastställs i deras lagstiftning innebär att den täcker största möjliga andel av det område som reserverats för den föreskrivna texten.
- b. Texten skall tryckas med gemener, med undantag av första bokstaven i texten och av fall då grammatiskt bruk kräver det.

- c. Texten skall centreras på den yta där texten skall tryckas, parallellt med paketets övre kant.
- d. Texten skall, för andra varor än de som avses i punkt 4, omges av en svart ram som skall vara minst 3 mm och högst 4 mm bred och inte får inkräkta på varningstexten eller den information som skall ges.
- e. Texten skall tryckas på det/de officiella språket/språken i den medlemsstat där varan släpps ut på marknaden.

Enligt artikelns punkt 7 skall det vara förbjudet att trycka de texter som krävs i denna artikel på skattemärket på styckförpackningarna. De tryckta texterna skall inte kunna avlägsnas eller utplånas och får inte på något sätt döljas, skymmas eller avbrytas av något annat skriftligt eller bildmässigt inslag eller när paketet öppnas. När det gäller andra tobaksvaror än cigaretter får texterna fästas vid förpackningarna med hjälp av klistermärken, under förutsättning att dessa inte kan avlägsnas.

Medlemsstaterna får enligt artikel 5.8 föreskriva att de varningstexter som avses i punkt 2, allmänna och kompletterande varningstexter på tobaksvaror som inte är avsedda för användning i munnen, och punkt 4, varningstext på tobaksvaror för användning i munnen och tobaksvaror som inte är avsedda att rökas, skall åtföljas av en uppgift, utanför den ram som är avsedd för varningstexterna, om vilken myndighet som har utformat varningstexterna.

I artikelns punkt 9 stadgas att för att säkerställa identifikation av produkter och dessas spårbarhet skall tobaksvaran märkas på lämpligt sätt genom produktionsnummer eller liknande på styckförpackningen på sådant sätt att platsen och tiden för tillverkning kan fastställas. Närmare reglering om tillämpningen av denna bestämmelse fastställs av kommissionen och en genomförandekommitté.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Den nu gällande regleringen av s.k. varningstexter har meddelats av Statens folkhälsoinstitut (FHI) med stöd av 9 § första stycket 1 tobakslagen (1993:581) och 2 § 1 tobaksförordningen (2001:312). Bemyndigandet i 9 § första stycket 1 tobakslagen avser endast texter som upplyser om de hälsorisker som är förbundna med bruk av tobak. I märkningsdirektivet regleras i huvudsak sådana varningstexter som även i 9 § första stycket 1 tobakslagen benämns varningstexter. Två av varningstexterna i märkningsdirektivets bilaga I utgör dock inte sådana varningstexter som omfattas av bemyndigandet i 9 § första stycket 1 tobakslagen. Dessa texter innehåller information om rökavvänjning och är utformade enligt följande.

- Din läkare eller ditt apotek kan hjälpa dig att sluta röka.
- Sök hjälp för att sluta röka: (telefonnummer/postadress/Internetadress/fråga din läkare/på apotek).

För att även dessa texter, vilka ännu inte tagits in i FHI:s föreskrifter, skall omfattas av bemyndigandet föreslår regeringen att begreppet varningstexter i 9 § första stycket 1 tobakslagen utvidgas till att även omfatta texter med information om rökavvänjning.

Märkningsdirektivets krav på innehåll och utformning av varningstexter samt dess placering kan således realiseras genom att begreppet varningstexter utvidgas till att även omfatta texter med information om rökavvänjning. Regeringen, eller myndighet som regeringen bestämmer, kan med stöd av 9 § första stycket 1 tobakslagen och tobaksförordningen, meddela föreskrifter i enlighet med märkningsdirektivets krav på utformning av sådana. Dessa författningar skall träda i kraft senast den 30 september 2002. Dock får cigaretter som omfattas av märkningsdirektivets bestämmelser fortsätta att säljas till och med 30 september 2003 och andra tobaksvaror till och med 30 september 2004.

Vad gäller märkningsdirektivets krav på märkning av innehållsdeklarerationer på cigarettpaket kan direktivet även i denna del genomföras genom att regeringen, eller myndighet som regeringen bestämmer, med stöd av 9 § tobakslagen och tobaksförordningen meddelar föreskrifter.

I märkningsdirektivet föreskrivs även att för det fall medlemsstaterna kräver ytterligare varningar i form av färgfotografier eller andra illustrationer för att skildra eller förklara rökningens följder för hälsan skall dessa följa de regler kommissionen antagit. Kommissionen skall så snart som möjligt och i vilket fall som helst senast den 31 december 2002 anta sådana regler. Några sådana regler har ännu inte antagits. Regeringen finner det dock lämpligt att genom lagändring möjliggöra en framtida användning av varningar i form av illustrationer för att upplysa om de hälsorisker som är förbundna med bruk av tobak.

Lagrådet har inte haft några invändningar mot de tillägg i fråga om illustrationer, rökavvänjning och uppgifter för att säkerställa tobaksvarans identitet som föreslås i 9 § tobakslagen. Lagrådet har dock förordat att regeringen och inte myndighet meddelar föreskrifter. Regeringen kommer i det fortsatta författningsarbetet att överväga Lagrådets synpunkter.

Medlemsstaterna får enligt märkningsdirektivet föreskriva att varningstexter skall åtföljas av en uppgift, utanför den ram som är avsedd för varningstexterna, om vilken myndighet som har utformat varningstexterna. Regeringen anser inte att en sådan skyldighet behöver föreskrivas.

För att säkerställa identifikation av tobaksprodukter och dessas spårbarhet skall enligt märkningsdirektivet en tobaksvara märkas på lämpligt sätt genom produktionsnummer eller liknande på styckförpackningen på sådant sätt att platsen och tiden för tillverkning kan fastställas. Den närmare regleringen om tillämpningen av denna bestämmelse kommer att fastställas av kommissionen och en genomförandekommitté. Enligt regeringen bör emellertid redan nu öppnas för en framtida möjlighet att föreskriva att sådana uppgifter skall finnas på tobaksvarors förpackningar.

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas i tobakslagen (1993:581) att meddela föreskrifter om skyldighet för tillverkare och importörer att till Statens folkhälsoinstitut lämna uppgifter om ingredienser och kvantiteter i tobaksvaror samt om deras effekter på hälsan.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens.

Inkomna synpunkter: *Statens folkhälsoinstitut* anför att det behöver uttalas tydligt att den föreslagna ändringen i 16 § tobakslagen (1993:581) syftar till att utvidga – inte inskränka – den redan gällande uppgiftsskyldigheten. *Socialstyrelsen* gör samma bedömning. *House of Prince* anför att det finns behov av att säkerställa företagens skydd för företags-hemligheter. *Philip Morris* instämmer i förslaget att information skall lämnas till allmänheten så länge som information som utgör företags-hemligheter ges ett tillräckligt skydd.

Bakgrunden till regeringens förslag: Genom artikel 6 i märkningsdirektivet åläggs medlemsstaterna att föreskriva att tillverkare och importörer av tobaksvaror skall lämna dem en förteckning för varje märke och typ över alla ingredienser och kvantiteter av dessa som används vid tillverkningen av dessa tobaksvaror. Förteckningen skall åtföljas av en förklaring med skälen till att sådana ingredienser ingår i dessa tobaksvaror. Deras funktion och kategori skall anges i förteckningen. Förteckningen skall även åtföljas av de toxikologiska uppgifter som är tillgängliga för tillverkaren eller importören när det gäller dessa ingredienser i deras förbrända eller oförbrända form, enligt vad som är lämpligt, särskilt beträffande deras effekter på hälsan, och med beaktande bland annat av de beroendeframkallande effekterna. Varje ingrediens som ingår i produkten skall anges i förteckningen i fallande viktordning. Denna information skall tillhandahållas årligen med början senast den 31 december 2002.

Medlemsstaterna skall enligt artikel 6.2 säkerställa att den information som lämnas i enlighet med denna artikel på alla lämpliga sätt sprids för att informera konsumenterna. Vederbörlig hänsyn skall emellertid tas till skydd för information om särskilda produktformler som utgör företags-hemligheter. Vidare skall medlemsstaterna enligt artikel 6.3 säkerställa att ingrediensförteckningen för varje produkt, inklusive halterna av tjära, nikotin och kolmonoxid, offentliggörs.

Slutligen åläggs i artikel 6.4 medlemsstaterna en skyldighet att årligen översända all information som lämnas i enlighet med i denna artikel till kommissionen, som skall beakta denna när den upprättar den rapport som avses i artikel 11. Enligt denna artikel skall kommissionen senast den 31 december 2004 och därefter vartannat år lägga fram en rapport om tillämpningen av märkningsdirektivet för Europaparlamentet, rådet och Ekonomiska och sociala kommittén. I artikel 12 föreskrivs att inom ramen för den första rapport som avses i artikel 11, och för att den inre marknaden skall fungera väl, uppmanas kommissionen att på grundval av den information som tillhandahållits enligt artikel 6 senast den 31 december 2004 lägga fram ett förslag om en gemensam förteckning över god-

kända ingredienser för tobaksvaror med beaktande av bland annat deras beroendeframkallande egenskaper.

Skälen för regeringens förslag: Med stöd av 16 § tobakslagen (1993:581) kan regeringen föreskriva att tillverkare och importör av tobaksvara, till Statens folkhälsoinstitut (FHI), skall lämna de uppgifter som behövs för att varornas hälsorisker skall bedömas. Detta bemyndigande är således begränsat till uppgifter som behövs för bedömningen av hälsorisker. En sådan begränsning uppställs inte i märkningsdirektivet. I märkningsdirektivet föreskrivs i stället en skyldighet att lämna uppgifter om alla ingredienser. Genomförande av märkningsdirektivet i denna del kan ske genom en utvidgning av bemyndigandet i 16 § tobakslagen varefter regeringen kan meddela föreskrifter om skyldighet för tillverkare och importörer av tobaksvaror att lämna uppgifter om ingredienser och kvantiteter i tobaksvaror samt om deras effekter på hälsan.

Författningar som genomför direktivet i dessa delar skall träda i kraft senast den 30 september 2002.

5.7 Produktbeskrivning

Regeringens förslag: Ett förbud införs i tobakslagen (1993:581) mot att vid marknadsföring av tobaksvaror använda sådana texter, namn, varumärken och figurativa eller andra märken på förpackning till tobaksvara som ger intryck av att en viss tobaksvara är mindre skadlig än andra. Förbudet skall omfattas av marknadsföringslagens (1995:450) sanktionssystem.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens.

Inkomna synpunkter: Några instanser har motsatt sig förslaget, däribland *House of Prince* som anfört att förbudet inte är i överensstämmelse med kommissionens ståndpunkt, då EU-direktivet och det svenska förslaget om implementering samtidigt kräver att man nedsätter gränsvärdena för tjära och nikotin och detta görs just med hänvisning till hälsoriskerna av produkter med högre värden, vilket ger direktivet motstridig uppfattning. *Yrkesföreningar mot Tobak* och *Statens folkhälsoinstitut* har föreslagit att förbudet mot vilseledande produktbeskrivningar även ska omfatta annan marknadsföring än den som sker på tobaksvarors förpackningar.

Skälen för regeringens förslag: I artikel 7 i märkningsdirektivet stadgas att texter, namn, varumärken och figurativa eller andra märken som ger intrycket att en viss tobaksvara är mindre skadlig än andra (s.k. produktbeskrivningar) inte får användas *på tobaksvarors förpackningar* som är avsedda att försäljas inom Europeiska unionen. Någon svensk motsvarande reglering finns inte. Bestämmelsen bör därför införlivas genom att det i en ny paragraf i tobakslagen (1993:581) föreskrivs ett förbud för nämnda typ av marknadsföring. Bestämmelsen omfattar texter, namn, varumärken och andra märken på tobaksförpackningar som ger intryck av att tobaksvaran skulle vara mindre farlig än andra sådana varor. Även bilder som avser att förmedla ett budskap om att tobaksvaran skulle vara

mindre farlig omfattas av förbudet. "Låg tjärhalt", "light", "ultra light", "svag", "lätt" och "mild", är exempel på uttryck som inte är tillåtna att trycka på tobaksförpackningar. Det gäller oavsett om uttrycket är en del av ett varumärke.

Konsumentverket/KO utövar tillsyn över efterlevnaden av tobakslagens bestämmelser om marknadsföring, jämför 15 och 19 §§ tobakslagen. Regeringen föreslår att Konsumentverket/KO:s tillsyn även skall omfatta det nu föreslagna förbudet mot marknadsföring genom vissa produktbeskrivningar.

Förbudet föreslås träda i kraft den 30 september 2003. Dock får andra tobaksvaror än cigaretter som omfattas av märkningsdirektivets bestämmelser fortsätta att säljas till och med den 30 september 2004.

5.8 Tobak för användning i munnen

Regeringens bedömning: Märkningsdirektivets förbud mot tobak för användning i munnen gäller inte försäljning av sådana produkter i Sverige.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Inkomna synpunkter: Inga instanser har yttrat sig i frågan.

Skälen för regeringens bedömning: Det åligger medlemsstaterna enligt artikel 8 i märkningsdirektivet att förbjuda utsläppandet på marknaden av tobak för användning i munnen utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna i artikel 151 i Anslutningsakten för Österrike, Finland och Sverige. Tobak för användning i munnen, bland annat snus, har tidigare reglerats i artikel 8a i rådets direktiv 89/622/EEG av den 13 november 1989 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om märkning av tobaksvaror (EGT L 359, 8.12.1989, s. 1, Celex 31989L0622), i dess lydelse enligt rådets direktiv 92/41/EEG (EGT L 158, 11.6.1992, s. 30, Celex 31992L0041). Av artikel 8a i direktivet följer en skyldighet för medlemsstaterna att utfärda förbud mot att tobak för användning i munnen släpps ut på marknaden. Av artikel 151 i Anslutningsakten för Österrike, Finland och Sverige följer att förbudet i artikel 8a inte omfattar Sverige i vidare mån än att det är förbjudet att omsätta varan i en form som liknar livsmedel. Vidare föreskrivs att Sverige skall vidta de åtgärder som behövs för att säkerställa att tobak för användning i munnen inte släpps ut på marknaden i medlemsstaterna där direktiv 89/622/EEG och 92/41/EEG är tillämpliga fullt ut, se förordningen (1994:1266) om förbud mot export av snus. Vad som i märkningsdirektivet föreskrivs om skyldigheten att förbjuda utsläppandet på marknaden av tobak för användning i munnen behöver således inte införlivas i svensk rätt.

Propositionen innehåller förslag som syftar till genomförande av märkningsdirektivet. I propositionen föreslås att märkningsdirektivet till stor del genomförs genom att Statens folkhälsoinstitut (FHI) med stöd av tobakslagen (1993:581) och tobaksförordningen (2001:312) meddelar föreskrifter i enlighet med direktivets stadganden. Kostnader uppstår därmed i första hand för FHI. Av 2 § 7 förordningen (2001:309) med instruktion för Statens folkhälsoinstitut följer att FHI särskilt skall svara för tillsyn och föreskrifter i enlighet med vad som anges i tobakslagen. De uppgifter som nu åläggs FHI ingår således i FHI:s existerande verksamhet och får i finansiellt hänseende anses rymmas inom myndighetens befintliga ramar. Det föreslagna förbudet i avsnitt 5.7, dvs. förbudet mot att vid marknadsföring av tobaksvaror använda sådana texter, namn, varumärken och figurativa eller andra märken på förpackning till tobaksvara som ger intryck av att en viss tobaksvara är mindre skadlig än andra, föreslås kopplat till bestämmelserna i marknadsföringslagen (1995:450) om otillbörlig marknadsföring. Härigenom blir det Konsumentverket/KO och i sista hand Marknadsdomstolen som vid vite kan förbjuda en reklamåtgärd. Antalet ärenden hos Konsumentverket/KO och Marknadsdomstolen kan inte antas öka i någon nämnvärd grad till följd av förslaget och den eventuella kostnadsökning som kan komma att uppstå bör därför rymmas inom ifrågavarande myndigheters anslag. I 18 a § tobakslagen föreslås ett förbud mot utförsel av vissa tobaksvaror till ett land utanför Europeiska gemenskapen. Med beaktande av bland annat den begränsade tillverkningen av tobaksvaror i Sverige kan förslaget inte antas medföra några nämnvärda kostnadskonsekvenser för Tullverket eller de allmänna domstolarna.

Effekter av betydelse för små företags arbetsförutsättningar m.m.

Förslagen i propositionen kommer att påverka tillverkare, importörer och detaljister som handlar med tobaksvaror. Det är i huvudsak, bortsett från detaljister, ett fåtal stora företag som verkar i denna bransch. Förslagen kan dock ha betydelse för små företagare som avser att etablera sig som tillverkare och importörer. Spel och Servicehandlarnas Riksförbund AB, som har beretts tillfälle att yttra sig över promemorians förslag, har inte haft något att erinra mot förslagen. Redan i dag har företag som tillverkar och importerar tobaksvaror att beakta bland annat regler som gäller för gränsvärden av skadliga ämnen och regler om märkning av tobaksvaror. De nu aktuella förslagen kommer att i en begränsad omfattning innebära ytterligare kostnader för dessa företag och för företag som avser att etablera sig i branschen. Som framgått föreslås märkningsdirektivet till stor del genomföras genom att FHI meddelar föreskrifter. FHI har därmed att analysera konsekvenser för små företagare utifrån förordningen (1998:820) om särskild konsekvensanalys av reglers effekter för små företags villkor.

I *bilaga 7* finns en parallelluppställning över direktivets artiklar och motsvarande bestämmelser i tobakslagen (1993:581).

Förslaget till lag om ändring i tobakslagen (1993:581)

9 §

Tillägget i *första stycket punkten 1* innebär att texter för märkning på förpackning till tobaksvaror som informerar om rökavvänjning samt illustrationer innefattas i begreppet ”varningstexter”. I samma stycke har lagts till en ny *punkt 3*, som innebär att regeringen eller myndighet regeringen bestämmer kan meddela föreskrifter om uppgifter på tobaksförpackningar för att säkerställa identifikation av platsen och tiden för tobaksvarans tillverkning. Punkten har utformats i enlighet med de synpunkter Lagrådet lämnat. Se avsnitt 5.5.

14 b §

Paragrafen är ny och innehåller ett förbud mot att vid marknadsföring av tobaksvaror använda texter, namn, varumärken och figurativa eller andra märken som ger intryck av att en viss tobaksvara är mindre skadlig än andra på förpackning till tobaksvara. Detta innebär att det inte är möjligt att på tobaksvarans förpackning ha benämningar såsom exempelvis ”mild”, ”svag” eller ”light”. Konsumentverket/KO utövar tillsyn över nämnda förbud, se avsnitt 5.7 och författningskommentaren till 15 §.

15 §

Ändringen i paragrafen innebär att de nya bestämmelserna i 14 b § kommer att omfattas av marknadsföringslagens sanktionssystem, jämför avsnitt 5.7.

16 §

I paragrafen har gjorts ett tillägg som innebär att regeringen kan meddela föreskrifter avseende uppgifter om ingredienser och kvantiteter av dessa samt om deras effekter på hälsan. Detta bemyndigande gäller samtliga ingredienser i tobaksvaror, se avsnitt 5.6.

18 §

I förslaget görs ett tillägg till bemyndigandet i paragrafen så att det även avser föreskrifter om mätning och övervakning av gränsvärden för skadliga ämnen som en tobaksvara får innehålla eller ge upphov till. Regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer får med stöd av bemyndigandet även meddela föreskrifter om godkända provningslaboratorier, se avsnitt 5.4. Övriga ändringar i paragrafen är främst av redaktionell karaktär för att uppnå bättre överensstämmelse med märkningsdirektivet.

18 a §

Paragrafen är ny och innebär att tobaksvaror som inte uppfyller de gränsvärden för skadliga ämnen som föreskrivits med stöd av 18 § inte heller får föras ut till land utanför Europeiska gemenskapen. Paragrafen har utformats i enlighet med de synpunkter Lagrådet lämnat. I fråga om ansvar för brott mot förbudet tillämpas bestämmelserna i lagen (2000:1225) om straff för smuggling (smugglingslagen). Se avsnitt 5.3 och författningskommentaren till 28 §.

27 §

På Lagrådets inrådan flyttas *fjärde stycket* till en ny paragraf, 28 §. Se författningskommentaren till denna paragraf.

28 §

Paragrafen, som är ny, har utformats i enlighet med Lagrådets synpunkter. Vid utförsel av tobaksvaror i strid med bestämmelsen i 18 a § kan straffrättsligt ansvar komma att utkrävas i enlighet med bestämmelserna i smugglingslagen. I paragrafen erinras därför om de bestämmelser om ansvar för olovlig införsel och utförsel av tobaksvaror som finns i smugglingslagen.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1.

De nya bestämmelserna i 14 b och 15 §§ tobakslagen (1993:581) föreslås träda i kraft den 30 september 2003. Märkningsdirektivets gränsvärden vid utförsel, 18 a §, samt 27 och 28 §§ föreslås träda i kraft den 1 januari 2005. Övriga bestämmelser föreslås träda i kraft den 30 september 2002.

Vad gäller bestämmelsen i 18 § om högsta tillåtna halter av tjära, nikotin och kolmonoxid i cigaretter skall föreskrifter om i direktivet angivna gränsvärden tillämpas från och med den 1 januari 2004.

Utvidgningen av bemyndigandet i 9 § tobakslagen vad gäller varningstexter innebär att de varningstexter som innehåller information om rökavvänjning kan träda i kraft först den 30 september 2002.

2.

Tobaksvaror i form av cigaretter som inte är förenliga med de nu föreslagna ändringarna i tobakslagen 9 § får fortsätta att säljas längst till och med den 30 september 2003. Med anledning av Lagrådets yttrande har ett tillägg gjorts i lagtexten av orden ”i dess nya lydelse”. Detta för att förtydliga att undantaget endast avser cigaretter som inte uppfyller de nya föreskrifter som meddelats med stöd av 9 §.

3.

Andra tobaksvaror än cigaretter som omfattas av märkningsdirektivets bestämmelser, men som inte uppfyller dessa, får fortsätta att säljas längst till och med den 30 september 2004. Ett tillägg i lagtexten har gjorts med beaktande av Lagrådets yttrande, se författningskommentaren till punkt 2 i övergångsbestämmelserna.

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2001/37/EG

av den 5 juni 2001

**om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar
om tillverkning, presentation och försäljning av tobaksvaror**

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD
HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 95 och 133 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag⁵,

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande⁶,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande⁷,

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget⁸, mot bakgrund av den gemensamma text som godkänts av förlikningskommittén den 5 april 2001, och av följande skäl:

- (1) Rådets direktiv 89/622/EEG av den 13 november 1989 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om märkning av tobaksvaror samt förbud för utsläppande på marknaden av vissa tobakstyper för användning i munnen⁹ ändrades avsevärt genom rådets direktiv 92/41/EEG¹⁰. Eftersom ytterligare ändringar skall göras av det direktivet och av rådets direktiv 90/239/EEG av den 17 maj 1990 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om högsta tillåtna tjärhalt i cigaretter¹¹, bör direktiven för tydlighetens skull omarbetas.
- (2) Medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillverkning, presentation och försäljning av tobaksvaror är fortfarande mycket olika, vilket hämmar den inre marknads sätt att fungera.

⁵ EGT C 150 E, 30.5.2000, s. 43 och EGT C 337 E, 28.11.2000, s. 177.

⁶ EGT C 140, 18.5.2000, s. 24.

⁷ EGT C 226, 8.8.2000, s. 5.

⁸ Europaparlamentets yttrande av den 14 juni 2000 (EGT C 67, 1.3.2000, s. 150), rådets gemensamma ståndpunkt av den 31 juli 2000 (EGT C 300, 20.10.2000, s. 49) och Europaparlamentets beslut av den 13 december 2000 (ännu ej offentliggjort i EGT). Europaparlamentets beslut av den 15 maj 2001 och rådets beslut av den 14 maj 2001.

⁹ EGT L 359, 8.12.1989, s. 1.

¹⁰ EGT L 158, 11.6.1992, s. 30.

¹¹ EGT L 137, 30.5.1990, s. 36.

- (3) Dessa hinder bör undanröjas och därför bör de bestämmelser som gäller tillverkning, presentation och försäljning av tobaksvaror tillnärmas, samtidigt som medlemsstaternas möjlighet kvarstår att under vissa villkor införa krav som de anser vara nödvändiga för att garantera skyddet av människors hälsa.
- (4) I enlighet med artikel 95.3 i fördraget bör utgångspunkten vara en hög skyddsnivå när det gäller hälsa, säkerhet samt miljö- och konsumentskydd med hänsyn särskilt till ny utveckling som grundar sig på vetenskapliga fakta. Med beaktande av tobakens särskilt skadliga verkningar bör hälsoskyddet prioriteras i detta sammanhang.
- (5) I direktiv 90/239/EEG fastställdes de högsta tillåtna tjärhalterna för cigaretter som saluförs i medlemsstaterna från och med den 31 december 1992. Eftersom tjära är cancerframkallande måste tjärhalterna i cigaretter sänkas ytterligare.
- (6) I direktiv 89/622/EEG föreskrevs att alla styckförpackningar med tobaksvaror skall bära en allmän varningstext och att det skall finnas ytterligare varningstexter som uteslutande gäller cigaretter samt att kravet på ytterligare varningstexter skulle utvidgas till att från 1992 gälla även andra tobaksvaror än cigaretter.
- (7) Flera medlemsstater har meddelat att om åtgärder för att fastställa de högsta tillåtna kolmonoxidhalterna inte antas på gemenskapsnivå kommer de att anta sådana åtgärder på nationell nivå. Skillnaderna i bestämmelserna om kolmonoxid leder sannolikt till handelshinder och till att den inre marknaden inte fungerar väl. Härtill kommer att det har visats att cigaretter ger upphov till kolmonoxidmängder som är skadliga för människors hälsa och som kan bidra till hjärt- och kärlsjukdomar och andra sjukdomar.
- (8) En översyn av lagstiftningsramen måste omfatta en bedömning av faktabelagda påståenden beträffande tobaksvaror som är avsedda att och/eller marknadsföras i syfte att "minska risken" eller beträffande vilka tillverkaren påstår att de minskar risken.
- (9) Medlemsstaternas lagar och andra författningar om högsta tillåtna nikotinhalt i cigaretter är olika. Dessa olikheter kan leda till handelshinder och till att den inre marknaden inte fungerar väl. Medlemsstaterna och de vetenskapliga myndigheterna har påtalat särskilda problem för folkhälsan på ett område där harmoniseringsåtgärder redan har vidtagits och kommissionen har granskat dessa.
- (10) Dessa hinder bör följaktligen undanröjas, och därför bör övergången till fri omsättning, saluföring och tillverkning av cigaretter underkastas gemensamma bestämmelser inte bara vad avser tjärhalten utan även avseende högsta tillåtna nikotin- och kolmonoxidhalter.

- (11) Detta direktiv kommer också att ha konsekvenser för tobaksvaror som exporteras från Europeiska gemenskapen. Exportordningen är en del av den gemensamma handelspolitiken. Hälsokrav skall, enligt artikel 152.1 i fördraget och enligt rättspraxis från Europeiska gemenskapernas domstol, utgöra en integrerad del av gemenskapens övriga politik. Det bör antas regler för att säkerställa att bestämmelserna för den inre marknaden inte åsidosätts.
- (12) Bestämmelserna i detta direktiv påverkar inte tillämpningen av gemenskapslagstiftning om användning och märkning av genetiskt modifierade organismer.
- (13) Fastställande av internationella normer för tobaksvaror är en av punkterna i förhandlingarna för att inom Världshälsoorganisationen utarbeta en ramkonvention om kampen mot tobak.
- (14) För mätning av halterna av tjära, nikotin och kolmonoxid i cigaretter bör det hänvisas till ISO-standarderna 4387, 10315 och 8454, som är de enda internationellt erkända standarderna, men den framtida forskning och de tekniska framsteg som skall främjas bör göra det möjligt att utveckla och använda exaktare och mer tillförlitliga mätmetoder för halterna i cigaretter och att utveckla mätmetoder för andra tobaksvaror.
- (15) Det finns inga internationellt överenskomna standarder eller test för att kvantifiera och bedöma halterna i cigarettrök av andra beståndsdelar än tjära, nikotin och kolmonoxid. Det behövs därför ett förfarande för att utarbeta sådana standarder i samråd med Internationella standardiseringsorganisationen.
- (16) Med beaktande av särskilda socioekonomiska svårigheter beviljas Grekland i direktiv 90/239/EEG undantag från tidsfristen för genomförandet av bestämmelserna om högsta tillåtna tjärhalt. Detta undantag bör fortsätta att gälla under fastställd tid.
- (17) Övergångsbestämmelser bör gälla för tillämpningen av högsta värden för tjära, nikotin och kolmonoxid för exporterade cigaretter för att mer tid skall medges för att ändra produktspecifikationer och för att internationellt överenskomna standarder skall kunna fastställas.
- (18) Det bör också fastställas övergångsperioder avseende övriga bestämmelser i detta direktiv för att nödvändiga ändringar i produktionen skall kunna göras och för att lager, särskilt för andra varor än cigaretter, skall kunna tömmas. Användning av etiketter som inte kan avlägsnas bör tillåtas för att underlätta införandet av märkningskraven i detta direktiv.
- (19) Varningstexterna och uppgifter om halter anges fortfarande på olika sätt i de olika medlemsstaterna. Därför kan det hända att konsumenterna i en medlemsstat känner till riskerna med tobaksvaror bättre än i en annan. Sådana olikheter är inte godtagbara och kan sannolikt leda till handelshinder och till att den inre marknaden för tobaksvaror inte fungerar väl, och de bör därför undanröjas. Det är

därför nödvändigt att förstärka och förtydliga den befintliga lagstiftningen, varvid en hög hälsoskyddsnivå måste säkerställas.

Prop. 2001/02:162
Bilaga 1

- (20) Partier av tobaksvaror bör märkas för att säkerställa att varorna kan spåras i syfte att kontrollera efterlevnaden av bestämmelserna i detta direktiv.
- (21) De direkta och indirekta socioekonomiska kostnader som förorsakas av aktivt eller passivt tobaksbruk bör utvärderas regelbundet och göras tillgängliga för allmänheten inom ramen för lämpliga gemenskapsprogram.
- (22) Situationen i medlemsstaterna är olika när det gäller vilka ingredienser och tillsatssämnen som används vid framställningen av tobaksvaror. I flera medlemsstater finns det varken gällande lagstiftning eller frivilliga avtal rörande dessa substanser. I flera av de medlemsstater där det finns lagstiftning eller frivilliga avtal lämnar tobakstillverkarna inga uppgifter om i vilken mängd sådana ingredienser och tillsatssämnen förekommer i olika tobaksvaror och i olika märken. En tillnärmning av åtgärderna på detta område bör genomföras och öppenheten bör ökas.
- (23) Bristen på information och toxikologiska uppgifter hindrar de berörda myndigheterna i medlemsstaterna från att på ett meningsfullt sätt bedöma hur giftiga tobaksvaror är och vilka risker de utgör för konsumenternas hälsa. Detta är inte förenligt med gemenskapens skyldighet att säkerställa en hög hälsoskyddsnivå för människor.
- (24) Medlemsstaterna bör kunna anta sådana strängare regler för tobaksvaror som de anser nödvändiga för att skydda folkhälsan, såvitt reglerna i detta direktiv inte åsidosätts och med beaktande av bestämmelserna i fördraget.
- (25) I avvaktan på att den gemensamma förteckning över ingredienser som anges i artikel 12 upprättas, får medlemsstaterna förbjuda användning av ingredienser som har som effekt att tobaksvarornas beroendeframkallande egenskaper ökar, eftersom användning av sådana ingredienser kan undergräva de gränser för nikotinhalter som fastställs i detta direktiv.
- (26) Det har visat sig att tobaksvaror innehåller och avger många skadliga ämnen och kända cancerframkallande ämnen, som är skadliga för människors hälsa när de förbränns. Under de senaste åren har det också visat sig att passiv rökning är farlig, särskilt för foster och spädbarn, samt att passiv rökning kan framkalla eller förvärra andningssvårigheter hos människor som andas in röken. Dessutom är 80 procent av dem som börjar röka i gemenskapen under 18 år. Det bör säkerställas att informationen om dessa produkter sker med största möjliga öppenhet, samtidigt som tobakstillverkarnas kommersiella och immateriella rättigheter beaktas på lämpligt sätt.

- (27) Användning av viss text på förpackningar med tobaksvaror, såsom "låg tjärhalt" (low tar), "mycket lätt" (ultra light), "lätt" (light), "mild" (mild), namn, bilder och figurativa eller andra tecken kan vilseleda konsumenten till att tro att sådana produkter är mindre skadliga, och ger upphov till ändringar i konsumtionen. Det är rökvanorna och beroendet och inte bara innehållet av vissa ämnen i produkten före konsumtion som avgör hur höga nivåer av ämnena som inhaleras. Detta faktum avspeglas inte i användningen av sådana uttryck och kan därför undergräva märkningskraven i detta direktiv. För att säkerställa en väl fungerande inre marknad och med hänsyn till utvecklingen av föreslagna internationella regler bör sådan användning förbjudas på gemenskapsnivå, varvid tillräcklig tid för att införa denna regel måste ges.
- (28) Genom direktiv 89/622/EEG förbjöds försäljning i medlemsstaterna av vissa tobakstyper för användning i munnen. Genom artikel 151 i Anslutningsakten för Österrike, Finland och Sverige beviljas Sverige undantag från direktivets bestämmelser därom.
- (29) De tekniska och vetenskapliga framstegen på tobaksvarornas område kräver en regelbunden omprövning av detta direktivs bestämmelser och av tillämpningen i medlemsstaterna av direktivet. Det bör därför föreskrivas ett förfarande för att kommissionen skall kunna utarbeta regelbundna rapporter med stöd i vetenskapliga och tekniska data. Viss information bör undersökas särskilt noga i detta sammanhang.
- (30) I samband med fastställandet av högsta tillåtna halter bör övervägas dels huruvida det är lämpligt att senare minska de fastställda halterna och särskilt huruvida det alls finns något samband mellan dem, dels huruvida normerna i denna fråga bör utarbetas för andra varor än cigaretter, särskilt rulltobak.
- (31) Det är nödvändigt att på gemenskapsnivå utveckla standarder och mätmetodik för andra tobaksvaror än cigaretter, och därför bör kommissionen uppmanas att lägga fram lämpliga förslag.
- (32) I fråga om andra ingredienser, även tillsatsämnen, bör upprättandet av en gemensam förteckning övervägas inför en senare harmonisering.
- (33) Storleken på den inre marknaden för tobaksvaror och det faktum att tobakstillverkarna alltmer tenderar att koncentrera tillverkningen för hela gemenskapen till ett fåtal anläggningar i medlemsstaterna gör att lagstiftningsåtgärder för att den inre marknaden för tobaksvaror skall fungera väl bör genomföras på gemenskapsnivå snarare än på nationell nivå.
- (34) Kommissionen skall under 2002 överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet om hur den gemensamma organisationen av marknaden för råttobak fungerar(8). Kommissionen har meddelat att frågan om hur folkhälsoaspekter, inklusive de standarder som fastställs i detta direktiv, integreras med övrig gemenskapspolitik, i

enlighet med artikel 152 i fördraget kommer att behandlas i denna rapport.

Prop. 2001/02:162
Bilaga 1

- (35) Vid tillämpningen av detta direktiv bör tidsfrister fastställas som å ena sidan ger möjlighet att så effektivt som möjligt fullborda den omläggning som inleddes i och med direktiv 90/239/EEG och å andra sidan ger konsumenter och tillverkare möjlighet att anpassa sig till varor med lägre halter av tjära, nikotin och kolmonoxid.
- (36) De åtgärder som krävs för att genomföra detta direktiv bör antas i enlighet med rådets beslut 1999/468/EG av den 28 juni 1999 om de förfaranden som skall tillämpas vid utövandet av kommissionens genomförandebefogenheter(9).
- (37) Detta direktiv bör inte påverka medlemsstaternas skyldigheter när det gäller tidsfristerna för införlivande och tillämpning av de direktiv som anges i bilaga II.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Syfte

Syftet med detta direktiv är att tillnärma medlemsstaternas lagar och andra författningar om den högsta tillåtna halten av tjära, nikotin och kolmonoxid i cigaretter, de varningstexter och andra uppgifter som skall finnas på styckförpackningar med tobaksvaror samt vissa åtgärder avseende ingredienser i och beskrivning av tobaksvaror, med utgångspunkt i en hög hälsoskyddsnivå.

Artikel 2

Definitioner

I detta direktiv avses med

1. tobaksvaror: produkter avsedda att rökas, snusas, sugas på eller tuggas så vitt de är tillverkade, även delvis, av tobak, genetiskt modifierad eller ej,
2. tjära: det råa, icke vattenhaltiga, nikotinfria rökkondensatet,
3. nikotin: nikotinhaltiga alkaloider,
4. tobak för användning i munnen: alla produkter för användning i munnen, utom sådana som är avsedda att rökas eller tuggas, och som helt eller delvis är framställda av tobak i pulver- eller partikelform eller i någon kombination av dessa former - särskilt i portionspåsar eller porösa påsar - eller i en form som påminner om ett livsmedel,
5. ingrediens: varje ämne eller beståndsdel med undantag av tobaksplantans blad och andra naturliga eller icke beredda delar av tobaksplan-

tan som används vid tillverkning eller beredning av en tobaksvara och som finns kvar i den slutliga produkten, om än i annan form inbegripet papper, filter, trycksvärta och klister.

Prop. 2001/02:162
Bilaga 1

Artikel 3

Cigaretter: högsta tillåtna halter av tjära, nikotin och kolmonoxid

1. Från och med den 1 januari 2004 får de cigaretter som övergår till fri omsättning, saluförs eller tillverkas i medlemsstaterna inte ha halter som överstiger

- 10 mg tjära per cigarett,
- 1 mg nikotin per cigarett,
- 10 mg kolmonoxid per cigarett.

2. Med avseende på cigaretter som tillverkas inom Europeiska gemenskapen men som exporteras därifrån får medlemsstaterna, som ett undantag från det datum som anges i punkt 1, tillämpa de gränsvärden som fastställs i denna artikel från och med den 1 januari 2005, men de skall under alla omständigheter tillämpa dessa senast den 1 januari 2007.

3. För Republiken Grekland skall, som ett tillfälligt undantag, datumet för tillämpningen av den högsta tillåtna halten av tjära enligt punkt 1 i cigaretter som tillverkas och saluförs på landets territorium vara den 1 januari 2007.

Artikel 4

Mätmetoder

1. Halterna av tjära, nikotin och kolmonoxid i cigaretterna, skall mätas med hjälp av ISO-standard 4387 när det gäller tjära, ISO 10315 när det gäller nikotin och ISO 8454 när det gäller kolmonoxid.

Exaktheten av informationen om tjära och nikotin på paketen skall verifieras i enlighet med ISO-standard 8243.

2. De tester som avses i punkt 1 skall utföras eller verifieras av provningslaboratorier som är godkända och övervakas av de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna.

Medlemsstaterna skall senast den 30 september 2002 och vid varje ändring till kommissionen överlämna en förteckning över godkända laboratorier, med uppgift om vilka kriterier som använts för godkännandet och vilka metoder för övervakning som tillämpats.

3. Medlemsstaterna får också föreskriva att tillverkare eller importörer av tobaksvaror skall utföra andra tester som får fastställas av de behöriga nationella myndigheterna för att för enskilda tobaksvarumärken och typer av tobaksvaror bedöma halten av andra ämnen som dessa tobaksvaror ger upphov till samt dessa ämnens effekter på hälsan, med beak-

tande av bland annat faran för beroende av dem. Medlemsstaterna får också föreskriva att sådana tester skall utföras eller verifieras vid godkända provningslaboratorier i enlighet med bestämmelserna i punkt 2.

Prop. 2001/02:162
Bilaga 1

4. Resultaten av de tester som utförs i enlighet med punkt 3 skall årligen rapporteras till de behöriga nationella myndigheterna. Medlemsstaterna får föreskriva att testresultaten offentliggörs mer sällan då produktspecifikationen inte har ändrats. De skall dock informeras om ändringar i sådana produktspecifikationer.

Medlemsstaterna skall säkerställa att den i enlighet med denna artikel inlämnade informationen på lämpligt sätt sprids för att informera konsumenterna, i förekommande fall med beaktande av sådan information som utgör företagshemlighet.

5. Medlemsstaterna skall årligen meddela kommissionen alla uppgifter och all information som lämnats i enlighet med denna artikel, och kommissionen skall beakta uppgifterna och informationen när den upprättar den rapport som avses i artikel 11.

Artikel 5

Märkning

1. Uppgifter om halterna av tjära, nikotin och kolmonoxid i cigaretter som mätts i enlighet med artikel 4, skall tryckas på en av cigarettpaketets sidor på det/de officiella språket/språken i den medlemsstat där varan släpps ut på marknaden, så att minst 10 procent av ytan skall täckas.

Denna procentandel skall ökas till 12 procent för medlemsstater med två officiella språk och till 15 procent för medlemsstater med tre officiella språk.

2. Varje styckförpackning med tobaksvaror, utom tobaksvaror för användning i munnen och andra tobaksvaror som inte är avsedda att rökas, måste förses med följande varningstexter:

a) En allmän varningstext:

1. "Rökning dödar/Rökning kan döda." eller

2. "Rökning skadar allvarligt dig själv och personer i din omgivning."

Dessa allmänna varningstexter skall alternera på ett sådant sätt att det garanteras att var och en av dem förekommer regelbundet. Denna varningstext skall tryckas på styckförpackningens mest synliga yta och på alla yttre omslag som förekommer vid detaljförsäljning av varan, med undantag av genomskinliga ytteromslag; samt

b) En kompletterande varningstext från förteckningen i bilaga I.

De ovannämnda kompletterande varningstexterna skall alterneras på ett sådant sätt att var och en av dem förekommer regelbundet.

Denna varningstext skall tryckas på styckförpackningens andra mest synliga yta och på alla yttre omslag som förekommer vid detaljförsäljning av varan, med undantag av genomskinliga ytteromslag.

Medlemsstaterna får bestämma var på dessa ytor varningstexten skall placeras med tanke på de krav som språken ställer.

3. Kommissionen skall så snart som möjligt och i vilket fall som helst senast den 31 december 2002, i enlighet med förfarandet i artikel 10.2, anta regler för användning av färgfotografier eller andra illustrationer för att skildra eller förklara rökningens följder för hälsan för att säkerställa att bestämmelserna för den inre marknaden inte åsidosätts.

Om medlemsstaterna kräver ytterligare varningar i form av färgfotografier eller andra illustrationer, skall dessa följa ovannämnda regler.

4. Tobak för användning i munnen, i fall då sådana varor får saluföras i enlighet med bestämmelserna i artikel 8, och tobaksvaror som inte är avsedda att rökas skall förses med följande varningstext:

"Denna tobaksvara kan skada din hälsa och är beroendeframkallande."

Denna varningstext skall tryckas på styckförpackningens mest synliga yta och på alla yttre omslag som förekommer vid detaljförsäljning av varan, med undantag av genomskinliga ytteromslag. Medlemsstaterna får bestämma var på dessa ytor varningstexten skall placeras med tanke på de krav som språken ställer.

5. Den allmänna varningstext som avses i punkt 2 a och den varningstext för tobaksvaror som inte är avsedda att rökas och tobak för användning i munnen som avses i punkt 3 skall täcka minst 30 procent av utsidan av den yta på tobaksvarans styckförpackning på vilken den trycks. Denna procentandel skall ökas till 32 procent för medlemsstater med två officiella språk och till 35 procent för medlemsstater med tre officiella språk. Den kompletterande varningstext som avses i punkt 2 b skall täcka minst 40 procent av utsidan av den yta på tobaksvarans styckförpackning på vilken den trycks. Denna procentandel skall ökas till 45 procent för medlemsstater med två officiella språk och till 50 procent för medlemsstater med tre officiella språk.

När det emellertid gäller styckförpackningar avsedda för andra varor än cigaretter, där den mest synliga ytan är större än 75 cm², skall ytan för de varningstexter som avses i punkt 2 vara minst 22,5 cm² på varje sida. Denna yta skall ökas till 24 cm² för medlemsstater med två officiella språk och till 26,25 cm² för medlemsstater med tre officiella språk.

6. De varningstexter och uppgifter om halter som krävs enligt denna artikel skall uppfylla följande krav:

- a) Texten skall tryckas med typsnittet Helvetica fet stil i svart på vit bakgrund. För att kunna beakta de krav som språken ställer skall medlemsstaterna ha rätt att bestämma storleken på typsnittet, förutsatt att den typsnittsstorlek som fastställs i deras lagstiftning innebär att den täcker största möjliga andel av det område som reserverats för den föreskrivna texten.
- b) Texten skall tryckas med gemener, med undantag av första bokstaven i texten och av fall då grammatiskt bruk kräver det.
- c) Texten skall centreras på den yta där texten skall tryckas, parallellt med paketets övre kant.
- d) Texten skall, för andra varor än de som avses i punkt 4, omges av en svart ram som skall vara minst 3 mm och högst 4 mm bred och inte får inkräkta på varningstexten eller den information som skall ges.
- e) Texten skall tryckas på det/de officiella språket/språker i den medlemsstat där varan släpps ut på marknaden.

7. Det skall vara förbjudet att trycka de texter som krävs i denna artikel på skattemärket på styckförpackningarna. De tryckta texterna skall inte kunna avlägsnas eller utplånas och får inte på något sätt döljas, skymmas eller avbrytas av något annat skriftligt eller bildmässigt inslag eller när paketet öppnas. När det gäller andra tobaksvaror än cigaretter får texterna fästas vid förpackningarna med hjälp av klistermärken, under förutsättning att dessa inte kan avlägsnas.

8. Medlemsstaterna får föreskriva att de varningstexter som avses i punkterna 2 och 4 skall åtföljas av en uppgift, utanför den ram som är avsedd för varningstexterna, om vilken myndighet som har utformat varningstexterna.

9. För att säkerställa identifikation av produkter och dessas spårbarhet skall tobaksvaran märkas på lämpligt sätt genom produktionsnummer eller liknande på styckförpackningen på sådant sätt att platsen och tiden för tillverkning kan fastställas.

De tekniska åtgärderna för att tillämpa denna bestämmelse skall antas i enlighet med förfarandet i artikel 10.2.

Artikel 6

Tilläggsuppgifter om varan

1. Medlemsstaterna skall föreskriva att tillverkare och importörer av tobaksvaror skall lämna dem en förteckning för varje märke och typ över

alla ingredienser och kvantiteter av dessa som används vid tillverkningen av dessa tobaksvaror.

Prop. 2001/02:162
Bilaga 1

Förteckningen skall åtföljas av en förklaring med skälen till att sådana ingredienser ingår i dessa tobaksvaror. Deras funktion och kategori skall anges i förteckningen. Förteckningen skall även åtföljas av de toxikologiska uppgifter som är tillgängliga för tillverkaren eller importören när det gäller dessa ingredienser i deras förbrända eller oförbrända form, enligt vad som är lämpligt, särskilt beträffande deras effekter på hälsan, och med beaktande bland annat av de beroendeframkallande effekterna. Varje ingrediens som ingår i produkten skall anges i förteckningen i fallande viktordning.

Den information som avses i det första stycket skall tillhandahållas årligen med början senast den 31 december 2002.

2. Medlemsstaterna skall säkerställa att den information som lämnas i enlighet med denna artikel på alla lämpliga sätt sprids för att informera konsumenterna. Vederbörlig hänsyn skall emellertid tas till skydd för information om särskilda produktformler som utgör företagshemligheter.

3. Medlemsstaterna skall säkerställa att ingrediensförteckningen för varje produkt, inklusive halterna av tjära, nikotin och kolmonoxid, offentliggörs.

4. Medlemsstaterna skall årligen översända all information som lämnas i enlighet med i denna artikel till kommissionen, som skall beakta denna när den upprättar den rapport som avses i artikel 11.

Artikel 7

Produktbeskrivningar

Med verkan ett år från och med den 30 september 2003 och utan att det påverkar tillämpningen av artikel 5.1 får texter, namn, varumärken och figurativa eller andra märken som ger intrycket att en viss tobaksvara är mindre skadlig än andra inte användas på tobaksvarors förpackningar.

Artikel 8

Tobak för användning i munnen

Medlemsstaterna skall förbjuda utsläppandet på marknaden av tobak för användning i munnen utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna i artikel 151 i Anslutningsakten för Österrike, Finland och Sverige.

Anpassningsåtgärder

Kommissionen skall i enlighet med det förfarande som avses i artikel 10.2 anpassa följande till den vetenskapliga och tekniska utvecklingen:

- a) De mätmetoder som anges i artikel 4 samt de definitioner som hänför sig till dem.
- b) De varningstexter som skall finnas på styckförpackningar med tobaksvaror enligt bilaga I och hur ofta hälsovarningstexterna skall bytas.
- c) Märkningen för identifiering och spårning av tobaksvaror.

Artikel 10

Föreskrivande förfarande

1. Kommissionen skall biträdas av en kommitté.
2. När det hänvisas till denna punkt skall artiklarna 5 och 7 i beslut 1999/468/EG tillämpas, med beaktande av bestämmelserna i artikel 8 i det beslutet.

Den tid som avses i artikel 5.6 i beslut 1999/468/EG skall vara tre månader.

3. Kommittén skall själv anta sin arbetsordning.

Artikel 11

Rapportering

Kommissionen skall senast den 31 december 2004 och därefter vartannat år lägga fram en rapport om tillämpningen av detta direktiv för Europaparlamentet, rådet och Ekonomiska och sociala kommittén.

Vid utarbetandet av den rapport som avses i första stycket skall kommissionen biträdas av vetenskapliga och tekniska experter för att få tillgång till all nödvändig information.

När den första rapporten läggs fram skall kommissionen särskilt ange vilka faktorer som bör ses över eller vidareutvecklas med hänsyn till nya vetenskapliga och tekniska rön, inbegripet utvecklingen av internationellt godkända normer för varorna, och den skall därvid ägna särskild uppmärksamhet åt

- en senare minskning av de högsta tillåtna halter som föreskrivs i artikel 3.1,
- eventuella samband mellan dessa halter,

- förbättringar av varningstexterna när det gäller storlek, placering och ordalydelse,
- nya vetenskapliga och tekniska uppgifter när det gäller att märka cigarettförpackningarna och förse dem med fotografier eller andra illustrationer som skildrar och förklarar rökningens följder för hälsan,
- metoder för en mer realistisk bedömning och reglering av toxisk exposition och skada,
- bedömning av de beroendeframkallande effekterna av de ingredienser som främjar uppkomsten av ett beroende,
- bedömning av tobaksvaror som eventuellt kan minska skador,
- utveckling av standardiserade testmetoder för att mäta halterna i cigarettrök av andra beståndsdelar än tjära, nikotin och kolmonoxid,
- toxikologiska uppgifter som bör krävas av tillverkarna om ingredienser och det sätt de bör testas på för att möjliggöra för de offentliga hälsovårdsmyndigheterna att bedöma deras användning,
- utvecklandet av normer för andra varor än cigaretter, särskilt rulltobak.

I rapporten skall även sambandet mellan märkningskraven enligt artikel 5 och konsumenternas beteende undersökas. Rapporten skall åtföljas av alla de förslag till ändringar av detta direktiv som kommissionen bedömer nödvändiga i syfte att anpassa det till utvecklingen på området för tobaksvaror, i den omfattning som är nödvändig för den inre marknadens upprättande och funktion, och för att beakta nya framsteg som grundar sig på vetenskapliga fakta och förändringar som gäller internationellt överenskomna produktstandarder.

Artikel 12

Gemensam förteckning över ingredienser

Inom ramen för den första rapport som avses i artikel 11, och för att den inre marknaden skall fungera väl, uppmanas kommissionen att på grundval av den information som tillhandahållits enligt artikel 6 senast den 31 december 2004 lägga fram ett förslag om en gemensam förteckning över godkända ingredienser för tobaksvaror med beaktande av bland annat deras beroendeframkallande egenskaper.

Artikel 13

Import, försäljning och konsumtion av tobaksvaror

1. Medlemsstaterna får inte av skäl som hänför sig till begränsning av halterna av tjära, nikotin eller kolmonoxid i cigaretter eller till hälsovarningstexter och andra uppgifter eller andra krav i detta direktiv, förbjuda eller begränsa import, försäljning eller konsumtion av tobaksvaror som är förenliga med detta direktiv, med undantag för åtgärder som vidtas för att verifiera uppgifter som lämnats enligt artikel 4.

2. Detta direktiv skall inte påverka medlemsstaternas rätt att i enlighet med fördraget bibehålla eller anta strängare bestämmelser rörande tillverkning, import, försäljning och konsumtion av tobaksvaror, om de anser sådana bestämmelser vara nödvändiga för att skydda folkhälsan, så vitt bestämmelserna inte strider mot bestämmelserna i detta direktiv.

3. Medlemsstaterna kan, särskilt i avvaktan på upprättandet av den gemensamma förteckning över ingredienser som avses i artikel 12, förbjuda användning av ingredienser som har den verkan att de ökar tobaksvarornas beroendeframkallande egenskaper.

Artikel 14

Genomförande

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 15 första stycket skall medlemsstaterna senast den 30 september 2002 sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv. De skall genast underrätta kommissionen om detta.

När medlemsstaterna antar sådana bestämmelser skall dessa innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

2. De varor som inte är förenliga med detta direktiv får fortsätta att saluföras under ett år efter den dag som anges i punkt 1.

3. Med avvikelse från punkt 2 får andra varor än cigaretter som inte är förenliga med detta direktiv fortsätta att saluföras under två år efter den dag som anges i punkt 1.

4. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texterna till de bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 15

Upphävande

Direktiven 89/622/EEG och 90/239/EEG upphör härmed att gälla utan att det påverkar medlemsstaternas skyldigheter när det gäller tidsfristerna för införlivande och tillämpning av de direktiv som anges i bilaga II.

Hänvisningar till de upphävda direktiven skall tolkas som hänvisningar till detta direktiv och skall läsas i enlighet med jämförelsetabellen i bilaga III.

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft samma dag som det offentliggörs i Europeiska gemenskapernas officiella tidning.

Artikel 17

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Luxemburg den 5 juni 2001.

På Europaparlamentets vägnar

N. Fontaine

Ordförande

På rådets vägnar

L. Engqvist

Ordförande

Förteckning över kompletterande varningstexter

(som avses i artikel 5.2 b)

1. Rökare dör i förtid.
2. Rökning ger förträngningar i blodkärlen och orsakar hjärtinfarkt och stroke.
3. Rökning orsakar dödlig lungcancer.
4. Rökning under graviditeten skadar ditt barn.
5. Skydda barnen, låt dem inte andas in din tobaksrök.
6. Din läkare eller ditt apotek kan hjälpa dig att sluta röka.
7. Rökning är mycket beroendeframkallande, börja inte röka.
8. Om du slutar röka löper du mindre risk att få dödliga hjärt- och lungsjukdomar.
9. Rökning kan leda till en långsam och smärtsam död.
10. Sök hjälp för att sluta röka: (telefonnummer/postadress/Internetadress/fråga din läkare/på apotek).
11. Rökning kan försämra blodflödet och orsakar impotens.
12. Rökning får din hy att åldras.
13. Rökning kan skada sperman och minskar fruktsamheten.
14. Rök innehåller bensen, nitrosaminer, formaldehyd och cyanväte.

BILAGA II

Tidsfrister för införlivande och genomförande av de upphävda direktiven

(som anges i artikel 15)

Direktiv	Tidsfrist för införlivande	Tidsfrist för tillämpning
89/622/EEG (EGT L 359, 8.12.1989, s. 1)	1 juli 1990	31 december 1991 31 december 1992 31 december 1993
90/239/EEG (EGT L 137, 30.5.1990, s. 36)	18 november 1991	31 december 1992 ¹ 31 december 1997 ¹ 31 december 1992 ² 31 december 1998 ² 31 december 2000 ² 31 december 2006 ²
92/41/EEG (EGT L 158, 11.6.1992, s. 30)	1 juli 1992	1 juli 1992 1 januari 1994 31 december 1994

¹ Gäller samtliga medlemsstater med undantag av Grekland² Undantag gäller endast Grekland.

JÄMFÖRELSETABELL

Detta direktiv	Direktiv 89/622/EEG ändrat genom direktiv 92/41/EEG	Direktiv 90/239/EEG
Artikel 1	Artikel 1	Artikel 1
Artikel 2.1–2.3	Artikel 2.1, 2.3	Artikel 2.1
Artikel 2.4	Artikel 2.4	
Artikel 2.5		
Artikel 3.1		Artikel 2.2
Artikel 3.3		Artikel 2.3
Artikel 4.1 första stycket	Artikel 3.1	Artikel 3 och 4
Artikel 4.1 andra stycket	Artikel 3.2	
Artikel 4.2–4.5		
Artikel 5.1	Artikel 3.3	
Artikel 5.2 första stycket	Artikel 4.1	
Artikel 5.2 första stycket a	Bilaga I	
Artikel 5.2 första stycket b	Artikel 4.2a a)	
Artikel 5.2 andra stycket		
Artikel 5.4		
Artikel 5.5 första stycket	Artikel 4.4	
Artikel 5.5 andra stycket	Artikel 4.4	
Artikel 5.6		
Artikel 5.7	Artikel 4.5	
Artikel 5.8		
Artikel 5.9		
Artikel 6		
Artikel 7		
Artikel 8	Artikel 8 a	
Artikel 9		
Artikel 10		
Artikel 11		
Artikel 12		
Artikel 13.1	Artikel 8.1	Artikel 7.1
Artikel 13.2	Artikel 8.2	Artikel 7.2
Artikel 14.1	Artikel 9.1	Artikel 8.1
Artikel 14.2	Artikel 9.2	Artikel 8.2
Artikel 14.3	Artikel 9.1	Artikel 8.3
Artikel 15		
Artikel 16		
Artikel 17	Artikel 10	Artikel 9
Bilaga I	Bilaga I	
Bilaga II		
Bilaga III		

Sammanfattning av promemorian Genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/37/EG av den 5 juni 2001 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillverkning, presentation och försäljning av tobaksvaror

Promemorian innehåller förslag som syftar till att genomföra Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/37/EG av den 5 juni 2001 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillverkning, presentation och försäljning av tobaksvaror (EGT: L194/2001 s. 26, Celex 32001L0037) (märkningsdirektivet).

Märkningsdirektivet föreslås bli genomfört genom ändringar och tillägg i tobakslagen (1993:581), tobaksförordningen (2001:312) och sekretessförordningen (1980:657). Flera av märkningsdirektivets bestämmelser kan genomföras genom att Statens folkhälsoinstitut meddelar föreskrifter.

I promemorian föreslås att Statens folkhälsoinstitut får meddela föreskrifter om högsta tillåtna halter av tjära, nikotin och kolmonoxid i cigaretter som saluförs eller tillverkas i Sverige samt i cigaretter som exporteras.

Vidare föreslås att Statens folkhälsoinstitut får meddela föreskrifter om mätning och verifiering av skadliga ämnen i cigaretter samt föreskrifter om godkända provningslaboratorier, kriterier för godkännande och övervakning av laboratorier.

I promemorian lämnas vidare förslag om att Statens folkhälsoinstitut skall få meddela föreskrifter om innehåll och utformning av varningstexter samt deras placering.

Därutöver föreslås att föreskrifter om tillverkares och importörers skyldighet att lämna uppgifter om ingredienser och kvantiteter får meddelas av Statens folkhälsoinstitut samt att institutet skall sprida information till konsumenter om dessa uppgifter till konsumenter.

I promemorian lämnas vidare lagförslag om förbud mot att på tobaksförpackningar använda texter, namn, varumärken och figurativa eller andra märken som ger intryck av att en viss tobaksvara är mindre skadlig än andra.

Enligt märkningsdirektivet skall lagar och andra författningar som genomför det träda i kraft senast den 30 september 2002. Dock får cigaretter som omfattas av märkningsdirektivets bestämmelser fortsätta att säljas till och med 30 september 2003 och andra tobaksvaror till och med 30 september 2004. I promemorian föreslås vidare att regleringen avseende gränsvärden vid export av cigaretter bör träda i kraft den 1 januari 2005.

1 Promemorians författningsförslag

1.1 Förslag till lag om ändring i tobakslagen (1993:581)¹²

Härigenom föreskrivs i fråga om tobakslagen (1993:581) dels att 9, 16, 18, 19 och 20 §§ skall ha följande lydelse, dels att det i lagen skall införas två nya paragrafer, 15 a och 18 a §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 §

Förpackning till tobaksvara som är avsedd att i näringsverksamhet tillhandahållas konsumenterna inom landet skall i den utsträckning och på det sätt som regeringen föreskriver förses med

1. texter som upplyser om de hälsorisker som är förbundna med bruk av tobak (varningstexter),

1. texter som upplyser om de hälsorisker som är förbundna med bruk av tobak *och texter med information om rökavvänjning* (varningstexter),

2. deklARATION som upplyser om skadliga ämnen som tobaksvaran innehåller eller ger upphov till (innehållsdeklARATION).

Regeringen får överlämna åt en myndighet att meddela föreskrifter enligt första stycket.

15 a §

Vid marknadsföring av tobaksvaror får inte texter, namn, varumärken och figurativa eller andra märken som ger intryck av att en viss tobaksvara är mindre skadlig än andra användas på förpackning till tobaksvara.

16 §¹³

Tillverkare eller importör av tobaksvara skall, i den utsträckning som föreskrivs av regeringen, till Statens folkhälsoinstitut lämna *de uppgifter som behövs för att varornas hälsorisker skall kunna bedömas.*

Tillverkare eller importör av tobaksvara skall, i den utsträckning som föreskrivs av regeringen, eller myndighet som regeringen bestämmer, till Statens folkhälsoinstitut lämna uppgifter om ingredienser och kvantiteter av dessa i tobaksvaror.

Statens folkhälsoinstitut skall sprida information till konsumenterna om uppgifter som avses i första

¹² Lagen omtryckt 1996:941.

¹³ Senaste lydelse 2001:308.

stycket. Vederbörlig hänsyn skall emellertid tas till skydd för uppgifter med information om särskilda produktformler som utgör företagshemligheter.

Prop. 2001/02:162
Bilaga 3

18 §

Regeringen, eller myndighet som regeringen bestämmer, får meddela *föreskrift* om gränsvärden för skadliga ämnen som tobaksvara får innehålla eller ge upphov till. En vara som inte uppfyller föreskrifterna får inte tillverkas i eller föras in till Sverige för försäljning till konsumenter.

Regeringen, eller myndighet som regeringen bestämmer, får meddela *föreskrifter* om gränsvärden för skadliga ämnen som tobaksvara får innehålla eller ge upphov till, *samt om mätning och övervakning av sådana gränsvärden*. En vara som inte uppfyller föreskrifterna får inte tillverkas i eller föras in till Sverige för försäljning till konsumenter.

18 a §

En vara som inte uppfyller sådana föreskrifter som avses i 18 § får inte exporteras.

19 §¹⁴

Den centrala tillsynen över att denna lag och föreskrifter som meddelas med stöd av lagen följs utövas av

1. Arbetsmiljöverket när det gäller

a) lokaler och andra utrymmen som avses i 2 § och som är upplåtna enbart för personal, och

b) lokaler och andra utrymmen på vilka 8 § skall tillämpas, samt

2. Statens folkhälsoinstitut när det gäller

a) miljöer som avses i 2 § och som inte är upplåtta enbart för personal,

b) lokaler som avses i 4 §,

c) varningstexter m.m. enligt 9–11 §§,

d) handel enligt 12 §, och

e) produktkontroll m.m. enligt 16–18 §§.

2. Statens folkhälsoinstitut när det gäller

a) miljöer som avses i 2 § och som inte är upplåtta enbart för personal,

b) lokaler som avses i 4 §,

c) varningstexter m.m. enligt 9–11 §§, d) handel enligt 12 §, och

e) *marknadsföring enligt 15 a §.*

f) produktkontroll m.m. enligt 16–18 och 18 a §§.

Den omedelbara tillsynen utövas av

1. Arbetsmiljöverket när det gäller lokaler och andra utrymmen för vilka verket har den centrala tillsynen, och

2. den eller de nämnder som kommunfullmäktige bestämmer när det gäller dels de miljöer och lokaler för vilka Statens folkhälsoinstitut har den centrala tillsynen, dels handel enligt 12 §.

Länsstyrelsen utövar inom länet tillsyn enligt andra stycket 2.

För tillsyn över efterlevnaden av

För tillsyn över efterlevnaden av

¹⁴ Föreslagen lydelse enligt prop. 2001/02:64.

bestämmelserna för marknadsföring finns särskilda regler i marknadsföringslagen.

Prop. 2001/02:162
Bilaga 3

bestämmelserna för marknadsföring, *i andra fall än som avses i 15 a §*, finns särskilda regler i marknadsföringslagen.

20 §¹⁵

Statens folkhälsoinstitut får meddela de förelägganden och förbud som behövs för att bestämmelserna i 9–11 §§ och 16–18 §§ eller med stöd av dem meddelade föreskrifter skall följas.

Statens folkhälsoinstitut får meddela de förelägganden och förbud som behövs för att bestämmelserna i 9–11 §§, *15 a §*, 16–18 §§ *och 18 a §* eller med stöd av dem meddelade föreskrifter skall följas.

En tillsynsmyndighet som anges i 19 § andra och tredje styckena får i sin tillsynsverksamhet meddela de förelägganden eller förbud som behövs för att lagen eller en föreskrift som har meddelats med stöd av lagen skall följas.

I beslut om föreläggande eller förbud får tillsynsmyndigheten sätta ut vite. Vitet får inte förvandlas.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2005 i fråga om 18 a § och i övrigt den 30 september 2002.

2. Tobaksvaror, i form av cigaretter, som inte är förenliga med 9, 15 a, 16 och 18 §§ får fortsätta att säljas till och med den 30 september 2003.

3. Andra tobaksvaror än cigaretter som inte är förenliga med 9, 15 a, 16 och 18 §§ får fortsätta att säljas till och med den 30 september 2004.

¹⁵ Senaste lydelse 2001:308.

Förteckning över myndigheter, företag och organisationer som beretts möjlighet att lämna synpunkter samt en sammanställning över deras synpunkter på förslagen i promemorian Genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/37/EG av den 5 juni 2001 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillverkning, presentation och försäljning av tobaksvaror.

1. Inledning	1
2. Förteckning över instanser	2
3. Förslagen om genomförande av märkningsdirektivet.....	2
3.1 Definitioner	2
3.2 Högsta tillåtna halter av tjära, nikotin och kolmonoxid	2
3.3 Mätmetoder	3
3.4 Märkning	3
3.5 Tilläggsuppgifter om varan	4
3.6 Produktbeskrivning	5
3.7 Tobak för användning i munnen	5

1 Inledning

Inom Socialdepartementet har upprättats en promemoria (S2001/11158/FH) med förslag som syftar till att genomföra Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/37/EG av den 5 juni 2001 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillverkning, presentation och försäljning av tobaksvaror (EGT: L194, 18.7.2001 s. 26, Celex 32001L0037) (märkningsdirektivet).

Nedan följer en förteckning över de instanser som har betetts tillfälle att inkomma med yttrande över promemorians förslag. Av dessa har sju inkommit med yttrande. Utöver dessa instanser har två yttranden inkommit spontant.

2 Förteckning över instanser

Konsumentverket
Statens folkhälsoinstitut
Socialstyrelsen
Tullverket
Statens livsmedelsverk
Arbetsmiljöverket
Kemikalieinspektionen
Yrkesföreningar mot tobak
Svenska tobaksleverantörsföreningen
Livsmedelshandlarförbundet

3 Förslagen om genomförande av märkningsdirektivet

3.1 Definitioner

Promemorians förslag

Det införs inte någon definition av tobaksvaror m.m. i lag eller annan författning.

Yttranden

Statens folkhälsoinstitut (FHI) tillstyrker förslaget och anför att det är särskilt viktigt termen ”ingrediens” inte definieras då en definition enligt direktivets lydelse – vid en restriktiv tolkning – skulle kunna innebära att FHI förhindras att inhämta uppgifter om själva tobaken.

3.2 Högsta tillåtna halter av tjära, nikotin och kolmonoxid

Promemorians förslag och bedömning

Ett förbud införs mot att exportera en vara som inte uppfyller sådana föreskrifter som avses i 18 § tobakslagen. Vad gäller tiden för införande av regleringen gällande export kan märkningsdirektivet inte ges annan tolkning än att de gränsvärden som gäller för tillverkning och försäljning får börja tillämpas tidigast den 1 januari 2005 när det gäller gränsvärden för cigaretter. Regleringen skall dock ha genomförts senast den 1 januari 2007. Det torde saknas anledning att senarelägga ikraftträdandet utan regler om gränsvärden vid export av cigaretter bör träda i kraft den 1 januari 2005.

I promemorian görs bedömningen att de krav som märkningsdirektivet uppställer på högsta tillåtna halter av tjära, nikotin och kolmonoxid i cigaretter som saluförs eller tillverkas kan genomföras genom att Statens folkhälsoinstitut med stöd av 18 § tobakslagen (1993:581) och 2 § 2 tobaksförordningen (2001:312) meddelar föreskrifter i enlighet med märkningsdirektivets krav.

Yttranden

Tullverket har inget att invända mot exportförbudet.

Promemorians förslag och bedömning

Genom en ändring i 18 § tobakslagen (1993:581) och 2 § tobaksförordningen (2001:312) ges Statens folkhälsoinstitut bemyndigande att meddela föreskrifter om mätning och verifiering av skadliga ämnen. De krav som märkningsdirektivet uppställer på mätning och verifiering avseende halter av tjära, nikotin och kolmonoxid i cigaretter kan därmed genomföras genom att *FHI* med stöd av 18 § tobakslagen (1993:581) och 2 § tobaksförordningen (2001:312) meddelar föreskrifter. *FHI* får med stöd av bemyndigandet även meddela föreskrifter om godkända provningslaboratorier. Med stöd av samma bemyndigande kan *FHI* även meddela föreskrifter om den information som skall överlämnas till kommissionen.

Yttranden

FHI anför att det föreslagna förtydligandet i 18 § tobakslagen är obehövligt och överflödigt och det kan misstolkas som ett slags antydning om att Socialstyrelsens tidigare föreskrifter skulle ha saknat lagstöd. Såväl *FHI* som *Socialstyrelsen* framför att det vore lämpligt att låta SWEDAC vara den myndighet som godkänner provningslaboratorier.

3.4 Märkning

Promemorians förslag och bedömning

Genom en ändring i 9 § tobakslagen (1993:581) utvidgas begreppet varningstexter till att även omfatta texter med information om rökavvänjning. I promemorian görs bedömningen att märkningsdirektivets bestämmelser om märkning kan genomföras genom att *FHI* med stöd av 9 § 1 tobakslagen (1993:581) och 2 § 1 tobaksförordningen (2001:312) meddelar föreskrifter om varningstexter. Vad gäller märkningsdirektivets krav på märkning av innehållsdeklarationer på cigarettpaket kan direktivet i även denna del införlivas genom att *FHI* med stöd av 9 § tobakslagen och 2 § tobaksförordningen meddelar föreskrifter. Medlemsstaterna får enligt märkningsdirektivet föreskriva att varningstexter skall åtföljas av en uppgift, utanför den ram som är avsedd för varningstexterna, om vilken myndighet som har utformat varningstexterna. Det föreligger inte anledning till att föreskriva någon sådan skyldighet.

Yttranden

FHI tillstyrker förslaget och påpekar möjligheten att redan nu göra ett förtydligande i lagen avseende illustrationer vilket skulle underlätta implementeringen av ett ev. framtida beslut härom. *Yrkesföreningar mot Tobak* framhåller att de två varningstexter som berör information om hur man slutar röka också bör innehålla referens till sjuksköterska och inte bara läkare och apotek då det bättre skulle harmonisera med den svenska verkligheten. *Philip Morris* stödjer lagstiftning om varningstexter men

motsätter sig varje försök att införa ett krav på för stora och/eller grafiskt utformade hälsovarningar på cigarettförpackningar. *Philip Morris* anför att man motsätter sig varje försök att införa ett krav på för stora/eller grafiskt utformade hälsovarningar på cigarettförpackningar.

Prop. 2001/02:162
Bilaga 4

3.5 Tilläggsuppgifter om varan

Promemorians förslag

Genom en ändring i 16 § tobakslagen (1993:581) och ett tillägg i 2 § tobaksförordningen (2001:312) ges *FHI* bemyndigande att meddela föreskrifter om skyldighet för tillverkare och importörer att till *FHI* lämna uppgifter om ingredienser och kvantiteter i tobaksvaror. Vidare föreskrivs att *FHI* skall sprida information om ingredienser i tobaksvaror till konsumenter. Genom en ändring i sekretessförordningen (1980:657) undantas sådan information från den sekretess som i övrigt gäller för tillsyn enligt tobakslagen.

Yttranden

FHI anför att det behöver uttalas tydligt att den föreslagna ändringen i 16 § syftar till att utvidga – inte inskränka – den redan gällande uppgiftsskyldigheten. *Socialstyrelsen* gör samma bedömning. *House of Prince* anför att det finns behov av att säkerställa företagets skydd för företagshemligheter. *Philip Morris* instämmer i förslaget att information skall lämnas till allmänheten så länge som information som utgör företagshemligheter ges ett tillräckligt skydd. I den utsträckning som regeringar ålägger tillverkare att lämna information som är konfidentiell avseende ”märkesrecept” som ger varje märke dess unika smak eller liknande företagshemlig information måste regeringen skydda sekretessen för denna information.

3.6 Produktbeskrivning

Promemorians förslag

Ett förbud införs mot att vid marknadsföring av tobaksvaror använda texter, namn, varumärken och figurativa eller andra märken som ger intryck av att en viss tobaksvara är mindre skadlig än andra på förpackning till tobaksvara.

Yttranden

FHI tillstyrker förslaget men ifrågasätter varför förbudet mot vilseledande produktbeskrivningar endast omfattar sådana som finns på förpackningar. Vad gäller tillsynsansvaret påvisar *FHI* att det kan uppstå oklarheter dubbelarbete om både Konsumentverket och *FHI* har tillsynsansvar över förbudets efterlevnad. *Konsumentverket* (KO) föreslår att när det gäller frågor om marknadsföring enligt förslagets 15 a § skall det

föreskrivas att det skall ske i samråd med KO. *Socialstyrelsen* anser det som rimligt att låta KO sköta all övervakning av marknadsföring. *Yrkesföreningar mot Tobak* tillstyrker förslaget men föreslår att det skall gälla all marknadsföring. *House of Prince* anför att förbudet inte är i överensstämmelse med Kommissionens ståndpunkt, då EU-direktivet och det svenska förslaget om implementering samtidigt kräver att man nedsätter gränsvärdena för tjära och nikotin och detta görs just med hänvisning till hälsoriskerna av produkter med högre värden, vilket ger direktivet motstridig uppfattning.

3.7 Tobak för användning i munnen

Promemorians bedömning

Direktivets reglering om tobak för användning i munnen påverkar inte svensk rätt.

Yttranden

Några yttranden har inte inkommit över denna bedömning.

Förslag till lag om ändring i tobakslagen (1993:581)

Härigenom föreskrivs i fråga om tobakslagen (1993:581)¹⁶ dels att 9, 15, 16 och 18 §§ skall ha följande lydelse, dels att det i lagen skall införas två nya paragrafer, 14 b och 18 a §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 §

Förpackning till tobaksvara som är avsedd att i näringsverksamhet tillhandahållas konsumenterna inom landet skall i den utsträckning och på det sätt som regeringen föreskriver förses med

1. texter som upplyser om de hälsorisker som är förbundna med bruk av tobak (varningstexter),

2. deklARATION som upplyser om skadliga ämnen som tobaksvaran innehåller eller ger upphov till (innehållsdeklARATION).

Regeringen får överlämna åt en myndighet att meddela föreskrifter enligt första stycket.

1. texter *och illustrationer* som upplyser om de hälsorisker som är förbundna med bruk av tobak *och om rökavvänjning* (varningstexter),

2. deklARATION som upplyser om skadliga ämnen som tobaksvaran innehåller eller ger upphov till (innehållsdeklARATION),

3. *uppgifter för att säkerställa identifikation av tobaksvarans ursprung.*

14 b §

Vid marknadsföring av tobaksvaror får inte texter, namn, varumärken och figurativa eller andra märken som ger intryck av att en viss tobaksvara är mindre skadlig än andra användas på förpackningar till tobaksvaror.

15 §¹⁷

En marknadsföringsåtgärd som strider mot 14 § eller 14 a § skall vid tillämpningen av 4, 14 och 19 §§ marknadsföringslagen (1995:450) anses vara otillbörlig mot konsumenterna. En marknadsföringsåtgärd som strider mot 14 § första stycket andra och tredje me-

En marknadsföringsåtgärd som strider mot 14–14b §§ skall vid tillämpningen av 4, 14 och 19 §§ marknadsföringslagen (1995:450) anses vara otillbörlig mot konsumenterna. En marknadsföringsåtgärd som strider mot 14 § första stycket andra och tredje meningen eller

¹⁶ Lagen omtryckt 1996:941.

¹⁷ Föreslagen lydelse enligt prop. 2001/02:64.

ningen eller 14 a § första stycket 2 kan medföra marknadsstörningsavgift enligt bestämmelserna i 22–28 §§ marknadsföringslagen.

14 a § första stycket 2 kan medföra marknadsstörningsavgift enligt bestämmelserna i 22–28 §§ marknadsföringslagen.

16 §¹⁸

Tillverkare eller importör av tobaksvara skall, i den utsträckning som föreskrivs av regeringen, till Statens folkhälsoinstitut lämna *de uppgifter som behövs för att varornas hälsorisker skall kunna bedömas.*

Tillverkare eller importör av tobaksvara skall, i den utsträckning som föreskrivs av regeringen till Statens folkhälsoinstitut lämna *uppgifter om ingredienser och kvantiteter av dessa i tobaksvaror samt om deras effekter på hälsan.*

Statens folkhälsoinstitut skall sprida information till konsumenter om sådana uppgifter.

18 §

Regeringen, eller myndighet som regeringen bestämmer, får meddela *föreskrift* om gränsvärden för skadliga ämnen som tobaksvara får innehålla eller ge upphov till. En vara som inte uppfyller föreskrifterna får inte tillverkas *i eller* föras in till Sverige för försäljning till konsumenter.

Regeringen, eller myndighet som regeringen bestämmer, får meddela *föreskrifter* om gränsvärden för skadliga ämnen som tobaksvara får innehålla eller ge upphov till, *samt om mätning och övervakning av sådana gränsvärden.* En vara som inte uppfyller föreskrifterna får inte tillverkas *eller säljas i Sverige. Inte heller får en sådan vara* föras in till Sverige för försäljning till konsumenter.

18 a §

En vara som inte uppfyller föreskrifter som meddelats med stöd av 18 § får inte exporteras.

---

1. Denna lag träder i kraft den 30 september 2003 i fråga om 14 b och 15 §§, den 1 januari 2005 i fråga om 18 a § och i övrigt den 30 september 2002.

2. Tobaksvaror, i form av cigaretter, som inte uppfyller föreskrifter som meddelats med stöd av 9 § får fortsätta att säljas längst till och med den 30 september 2003.

3. Andra tobaksvaror än cigaretter som inte uppfyller föreskrifter som meddelats med stöd av 9 § eller som inte är förenliga med 14 b § får fortsätta att säljas till och med den 30 september 2004.

¹⁸ Senaste lydelse 2001:308.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2002-02-27

Närvarande: f.d. hovrättspresidenten Bo Broomé, justitierådet
Nina Pripp, regeringsrådet Göran Schäder.

Enligt en lagrådsremiss den 14 februari 2002 (Socialdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i tobakslagen (1993:581).

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av kammarrättsassessorn Karin Björklund Bergh.

Förslaget föranleder följande yttrande av *Lagrådet*:

9 §

I paragrafen åläggs skyldighet att förse förpackningar till tobaksvaror med vissa texter, f.n. varningstexter och innehållsdeklaration. En förpackning som är försedd med sådana tryckta texter är att betrakta som tryckt skrift enligt tryckfrihetsförordningen (TF). Vad som nu kan aktualisera lagrummets förenlighet med TF är dels de tillägg som föreslås i remissen, dels föreskrifterna i märkningsdirektivet om innehållet i varningstexten. Frågan är inte berörd i remissen.

Paragrafen har med endast mindre ändringar förts över till 1993 års tobakslag från 1975 års lag om varningstext och innehållsdeklaration på tobaksvaror. I propositionen till denna lagstiftning (prop. 1975/76:49 s 22) sägs att varningstexten måste ges ett konkret innehåll med upplysningar om vilka risker bruket medför och att det således skall vara fråga om en saklig information som bygger på resultaten av forskningen på området.

En bestämmelse som påbjuder att en skrift skall ha ett visst innehåll torde i princip komma i konflikt med TF, närmare bestämt med förbudet i 1 kap. 2 § andra stycket mot hindrande åtgärder. Ett visst utrymme lär dock finnas för ålägganden i vanlig lag att förse en skrift med texter av det slag som det nu är fråga om. TF:s tillämpningsområde bestäms nämligen ytterst av dess syfte att värna det fria ordet, och det finns regleringar som träffar tryckt skrift som därför kan sägas ligga utanför ramen för TF:s skydd. Det gäller inte minst ingripanden i fråga om framställningar på det kommersiella området. Var gränsen går är i detta fall osäkert. För att ett påbud om text med visst innehåll skall kunna tolereras från tryckfrihetsrättslig synpunkt bör, i anslutning till det nyss återgivna motivuttalandet, krävas att det inte rör sig om texter av uttryckligen åsiktspåverkande eller opinionsbildande karaktär.

Från nu angivna utgångspunkter har Lagrådet i och för sig inte något att erinra mot de tillägg i fråga om illustrationer, rökavvänjning och uppgifter för att säkerställa tobaksvarans identitet som föreslås i 9 §. Det är emellertid att märka att denna är en bemyndiganderegeln och att direktivets närmare genomförande kommer att göras i författningar på

lägre nivå. Lagrådet vill allvarligt ifrågasätta om de i artikel 5 med bilaga upptagna allmänna och kompletterande varningstexterna genomgående har den sakliga inriktning som enligt ovan krävs för att inte gränsen till TF:s skyddsområde skall överskridas. Så t.ex. är ett par av de kompletterande varningstexterna formulerade i imperativ form. Det är också tveksamt om inte kraven på texter blir så omfattande att de alltför mycket beskär möjligheten för näringsidkaren att förse förpackningar med egen text. Vad som nu har sagts måste beaktas under det fortsatta normgivningsarbetet. Att detta arbete syftar till att genomföra ett EG-direktiv rubbar inte läget. De avgränsningar i fråga om förenligheten med TF som måste göras bör enligt Lagrådets mening inte genom subdelegation överlåtas till en förvaltningsmyndighet utan klaras ut i föreskrifter meddelade av regeringen.

I den nya punkten 3 talas i remissen om identifikation av ”tobaksvarans ursprung”. Lagrådet skulle föredra det från artikel 5 i direktivet hämtade uttrycket ”platsen och tiden för tobaksvarans tillverkning”.

14 b §

Även denna – nya – paragrafs förenlighet med TF förtjänar viss uppmärksamhet. Den förbjuder vissa inslag i texten på förpackningarna på tobaksvaror, vilka i visst hänseende anses vilseledande. Regleringen kan inte stödjas på undantaget för förbud mot tobaksreklam i 1 kap. 9 § 1 TF, eftersom detta avgränsas av innehållet i ”kommersiell annons”, en beteckning som knappast passar på en förpackning. Den ansluter emellertid ganska väl till de begränsningar av den kommersiella marknadsföringen i tryckt skrift som enligt en vid det här laget tämligen väl utbildad praxis har ansetts kunna göras i vanlig lag, utanför TF:s tillämpningsområde. Lagrådet anser alltså inte att bestämmelsen står i konflikt med TF.

Inte heller i annat hänseende finner Lagrådet anledning att ifrågasätta bestämmelsens grundlagsenlighet.

16 §

Enligt det nya andra stycket skall Statens folkhälsoinstitut sprida information till konsumenterna om ingredienser i tobaksvaror m.m. Lagrådet noterar endast att denna föreskrift inte kräver lagform utan kan beslutas av regeringen med stöd av den s.k. restkompetensen.

18 a §

Som framgår av artikel 3 punkt 2 i direktivet avser det föreslagna exportförbudet utförsel till land utanför Europeiska gemenskapen. I tydlighetens intresse och då någon legaldefinition av ordet export inte finns i lagen förordas att nämnda utförligare angivelse används. Det gör sig då lättare att, som nedan föreslås, i fråga om ansvar hänvisa till smugglingslagen, som endast begagnar termen utförsel.

I 27 § fjärde stycket i lagen upptas f.n. en erinran om att bestämmelser om ansvar för olovlig införsel av tobaksvaror finns i lagen (2000:1225) om straff för smuggling. En motsvarande hänvisning bör göras till straffbestämmelsen om olovlig utförsel i smugglingslagen (se 3 § tredje stycket 1). Lämpligt kan vara att föra samman hänvisningarna till en särskild paragraf, 28 §.

Övergångsbestämmelserna

I punkt 2 anges att tobaksvaror i form av cigaretter som inte uppfyller föreskrifter som meddelats med stöd av 9 § får fortsätta att säljas längst t.o.m. den 30 september 2003. Uppenbarligen syftas här endast på de nya föreskrifter som föranleds av de föreslagna tilläggen till 9 §. Efter ”9 §” i punkten bör därför inskjutas orden ”i dess nya lydelse”. Samma tillägg bör göras i punkten 3.

Parallelluppställning över direktivets artiklar och motsvarande bestämmelser i tobakslagen (1993:581)

Prop. 2001/02:162
Bilaga 7

Direktiv 2001/37/EG	Tobakslagen (1993:581)
Artikel 3.1	18 §
Artikel 3.2	18 a §
Artikel 4.1	18 §
Artikel 4.2	18 §
Artikel 5	9 §
Artikel 6	16 §
Artikel 7	14 b §

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 7 mars 2002

Närvarande: Statsministern Persson, statsråden Hjelm-Wallén, Thalén, Ulvskog, Lindh, von Sydow, Östros, Messing, Engqvist, Rosengren, Lövdén, Ringholm, Bodström, Sommestad

Föredragande: statsrådet Engqvist

Regeringen beslutar proposition 2001/02:162 Märkningsdirektivet om tobaksvaror

---

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EG-regler
Lag om ändring i tobakslagen (1993:581)	9, 16 och 18 §§	32001L0037
